

Стратегічний план розвитку міста Енергодара до 2027 року

м. Енергодар, 2016 р.

Стратегічний план розвитку міста Енергодара до 2027 року розроблено за підтримки компанії ДТЕК в рамках соціального партнерства з містами присутності та проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади. Зміст документу є виключною думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію Уряду Канади.

Проект ПРОМІС спрямовано на зміцнення муніципального сектору в Україні, впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку; створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримки процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях.

www.pleddg.org.ua

Товариство з обмеженою відповідальністю ДТЕК ЕНЕРГО
вул. Льва Толстого, 57, БЦ «101 Tower»
Київ 01032, Україна
Тел.: +38 044 581 45 39
Факс: +38 044 581 45 52

<http://spp-dtek.com.ua>

Зміст

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГРОМАДИ	4
ВСТУП	5
1. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ	6
2. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА МІСТА	9
3. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ ТА СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ МІСТА	14
3.1. SWOT- АНАЛІЗ РОЗВИТКУ МІСТА	14
3.2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ	15
4. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МІСТА	16
4.1. Місія та стратегічне бачення розвитку міста	16
4.2. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МІСТА	17
5. ПЛАН ДІЙ ЗА СТРАТЕГІЧНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ МІСТА	18
5.1. Напрямок розвитку А. Місто, дружнє до довкілля	18
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.1. ЗБЕРЕЖЕННЯ І РОЗВИТОК ВОДНИХ РЕСУРСІВ	19
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.2. ЗНИЖЕННЯ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОВКІЛЛЯ.....	21
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ А.3. Підвищення екологічної відповідальності бізнесу і мешканців.....	23
5.2. Напрямок розвитку В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу	25
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.1. Місто – лідер національної енергетики	27
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.2. Розвиток малого та середнього бізнесу	28
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ В.3. залучення та підтримка інвестицій	30
5.3. Напрямок розвитку С. Місто, комфортне та зручне для проживання	32
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.1. ПРИВАБЛИВЕ, СУЧАСНЕ, БЕЗПЕЧНЕ МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	34
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.2. РЕСУРСОЕФЕКТИВНА ТА СУЧАСНА СИСТЕМА ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСТА	36
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ С.3. Якісні соціальні послуги	38
6. ЗВ'ЯЗОК СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ РОЗВИТКУ МІСТА ЗІ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	41
7. УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ	43

Звернення до громади

Шановні земляки!

Наша спільна мета – добробут та процвітання для міста та кожного, хто обрав його для життя або бізнесу. Енергодар має бути містом, де забезпечено зайнятість для кожного, хто готовий працювати та створено умови для безпечного проживання мешканців. Ми горді, що маємо стосунок до справи, яка забезпечує життєдіяльність значної частини країни і віримо, що наше місто розвиватиметься і надалі як лідер національної енергетики, місто спрямоване у майбутнє, із найширшими перспективами розвитку.

Зараз Енергодар – місто з потужним енергетичним комплексом, високим потенціалом та перспективами розвитку, затишними та зеленими вулицями, привітними та доброзичливими містянами; місто-лідер соціально-економічного розвитку в області; місто молодих, енергійних, працьовитих та талановитих людей.

Наше місто у майбутньому – центр енергетичних та муніципальних інновацій, що розбудовується на основі новітніх технологій.

Енергодар – дружній до довкілля, зручний та безпечний для мешканців, привабливий для інвесторів, готовий до диверсифікації економіки та найширшого спілкування. Місто розвиватиметься як центр розвитку північно-західної частини Запорізької області.

І це реальні цілі, яких досягатимуть разом соціально відповідальний бізнес та згуртована, активна, відповідальна громада.

Успіхів та натхнення!

Павло Музика,
Енергодарський міський голова

Вступ

Стратегічний план розвитку міста Енергодара до 2027 року є важливим документом, який відображає бачення майбутнього розвитку міста мешканцями, ставить цілі, закладає принципи їх досягнення та пропонує підхід до організації й управління процесом впровадження. Стратегічний план позиціонуватиметься як плановий документ найвищого рівня в місті і є основою до планування бюджету та розвитку міста загалом, а його реалізація вимагає зосередження фінансових, фізичних та людських ресурсів. Зосередження та належна координація наявних фінансових ресурсів, залучених із міського, обласного, державного бюджетів, коштів донорів та приватних інвестицій, дасть змогу забезпечити досягнення цілей, визначених у Стратегічному плані.

Мета розробки Стратегічного плану полягає у визначенні напрямів, стратегічних та оперативних цілей, які сприятимуть економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності міста, покращенню якості життя мешканців. На їх основі буде сформовано план реалізації, який визначатиме зміст, терміни, та характер муніципальних трансформацій.

Стратегічний план спрямовано на місцевий розвиток, прискорення зростання місцевої економіки через стимулювання інвестицій у нові та існуючі підприємства без збільшення техногенного навантаження на довкілля. Економічний розвиток міста спрямовано на виробництво найбільшої кількості благ та створення додаткових робочих місць за рахунок реалізації переваг конкурентоспроможності, яка полягає у динамічному і більш стабільному розвитку громади у порівнянні з іншими містами, а також у розвитку місцевих приватних компаній, що мають більше переваг перед компаніями з інших регіонів. Ці процеси можливі за наявності сприятливого бізнес-середовища та активної інвестиційної політики місцевої влади.

Стратегічний план розвитку міста Енергодара до 2027 року розроблено відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів», «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про державні цільові програми», «Про інвестиційну діяльність», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про режим іноземного інвестування», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та з урахуванням Державної стратегії регіонального розвитку України на період до 2020 року та беручи до уваги інші законодавчі та нормативні акти України. Також враховано досвід реалізації Стратегії розвитку міста Енергодара на період до 2015 року (затверджена рішенням міської ради 24 липня 2008 року).

Стратегічний план розвитку міста Енергодара відповідає стратегічним цілям Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року, що затверджена рішенням сесії обласної ради від 25 лютого 2016 року.

Розпорядженням міського голови від 03 грудня 2014 року № 334-р з метою розробки Стратегічного плану було затверджено склад робочої групи зі стратегічного планування із числа керівників міста, депутатів, фахівців управлінь і відділів міськвиконкому, керівників підприємств та установ, підприємців, представників громадських організацій, науковців-експертів, освітян. Робоча група зі стратегічного планування дійшла висновку, що для забезпечення сталого розвитку міста є потреба розробити Стратегічний план розвитку міста до 2027 року. Розробка Стратегічного плану стала важливим інструментом налагодження партнерства між широким колом підприємств, установ та організацій, аби згодом було забезпечено суспільну підтримку реалізації заходів та проектів, передбачених Стратегічним планом.

При підготовці Стратегічного плану на всіх етапах аналізу використано матеріали Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, інших міністерств та відомств, науково-дослідних організацій, Головного управління статистики у Запорізькій області, виконкому Енергодарської міської ради.

1. Методологія розробки стратегічного плану

Процес стратегічного планування здійснювався Робочою групою зі стратегічного планування спільно з підрозділами виконавчого комітету Енергодарської міської ради, територіальних підрозділів державної влади з широким залученням громадськості міста та бізнесу за сприяння компанії ДТЕК та консультантів проекту «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади.

Розробка і впровадження Стратегічного плану розвитку Енергодара базується на стратегічному партнерстві бізнесів, зацікавлених у подальшому розвитку території та громади в особі органів місцевого самоврядування. Він ґрунтується на системному збереженні довкілля, всебічному розвитку людських ресурсів, забезпечує сталий розвиток територіальної громади в цілому через реалізацію переваг конкурентоспроможності міста. Стратегічний план розроблено з урахуванням загальнодержавних і місцевих конкурентних переваг, обмежень і загроз перспективного розвитку.

Процес стратегічного планування розвитку міста можна представити у вигляді декількох послідовних кроків: 1) організація роботи, 2) проведення аналізу, 3) визначення місії, стратегічного бачення, напрямів розвитку, 4) розробка цілей, завдань та планів дій, 5) громадське обговорення та затвердження, 6) моніторинг і впровадження Стратегічного плану.

Схема процесу розробки Стратегічного плану

Фахівцями виконавчого комітету міської ради за участі консультантів підготовлено аналітичну записку – Профіль громади, що містить інформацію про: населення, умови життя, місцеву економічну базу, комунальну та технічну інфраструктуру, стан довкілля. В процесі підготовки Стратегічного плану було досліджено загальне ставлення мешканців міста до організації процесу його життєдіяльності. Це стало основою для визначення ключових проблем та складання карти проблем міста, відповідно до концепції стратегічного планування компанії ДТЕК та методології стратегічного планування, запропонованої фахівцями Проекту ПРОМІС. Діловий клімат міста знайшов неупереджене відображення у «Звіті про результати експертного опитування представників бізнесу міста». Опитування керівників підприємств, роботодавців та підприємців міста було проведено в квітні 2016 року. Дослідження думки підприємців здійснено шляхом експертного опитування. Формування групи респондентів відбувалося на підставі випадкової вибірки із загального списку суб'єктів економічної діяльності з урахуванням співвідношення: великі, середні, малі підприємства та підприємці. Думку респондентів було враховано членами Робочої при визначенні напрямів розвитку

міста.

Члени Робочої групи користуючись представленими їм аналітичними матеріалами, провели SWOT-аналіз позиціонування та розвитку міста. Були детально опрацьовані та визначені сильні й слабкі сторони (внутрішні фактори), оцінена позиція міста в порівнянні з іншими містами України, з якими місто конкурує за мешканців, ресурси та інвестиції. Конкуренентоспроможність міста також розглядалася в контексті аналізу зовнішніх чинників: сприятливих можливостей і загроз.

На підставі аналізу представлених даних методами колективного прийняття рішень, пріоритизації цілей та проектів, Робочою групою було сформульовано місія та стратегічне бачення (уявлення про те, яким має стати місто у майбутньому), обрано напрями розвитку територіальної громади, на яких побудовано Стратегічний план.

Наступним кроком були SWOT аналіз за напрямками розвитку та розробка низки стратегічних і оперативних цілей за кожним з цих напрямів розвитку міста. Одне із засідань було присвячено обговоренню кожного напрямку розвитку та був досягнутий консенсус щодо кроків, які повинні зробити влада, бізнес та інші партнери, щоб досягти покращень у цих напрямках. До участі в обговоренні залучалися спеціалісти, які мають досвід і фахові знання. За підсумками зустрічей було уточнено попередньо визначені оперативні і стратегічні цілі, перелік проектів, спрямованих на їх реалізацію.

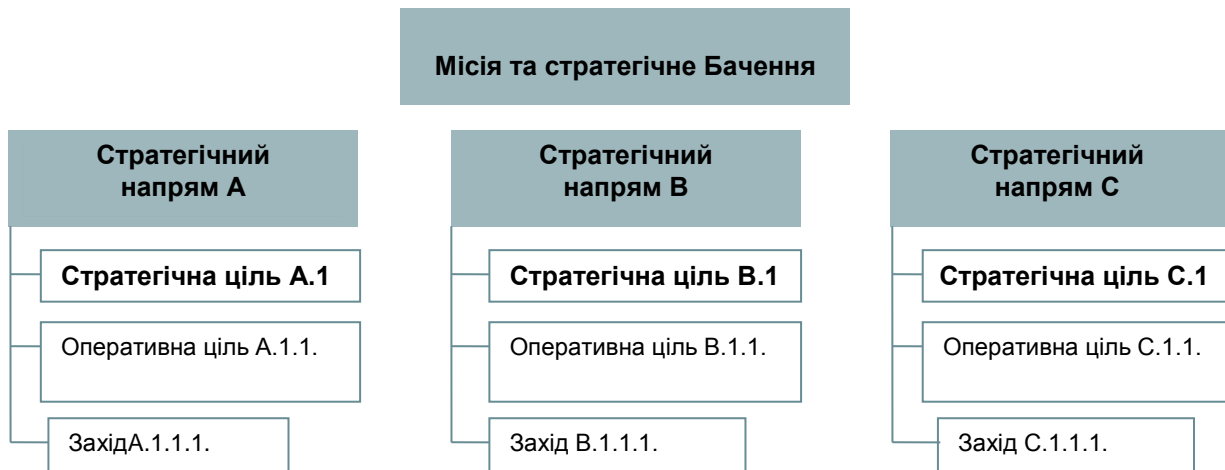

Схема побудови Стратегічного плану

Упровадження Стратегічного плану можливе лише за умов об'єднання зусиль виконавців плану та усіх зацікавлених сторін. У результаті роботи будуть досягнуті визначені цілі, реалізовані спільні проекти, з'являтимуться нові ідеї щодо подальшого розвитку міста.

Підсумки процесу стратегічного планування у місті Енергодарі:

1. Стратегічний план розроблено представниками усіх груп громади міста: місцевої влади, бізнесу, громадських організацій та мешканців. Це дозволило отримати пропозиції щодо цілей і завдань від усіх зацікавлених сторін, забезпечити адекватне сприйняття місцевим співтовариством рішень, які прийматимуться в межах упровадження Стратегічного плану.
2. Представники влади та місцевий бізнес відчують свою відповідальність за майбутнє міста та готові спрямувати необхідні ресурси для досягнення такого майбутнього, яке вони разом визначили у Стратегічному плані. Досягнення стратегічних цілей вимагатиме співпраці та волі усіх лідерів територіальної громади.
3. Стратегічний план підкреслює конкурентні переваги міста. У місті існують ресурси, які, за належної організації, можна використовувати для вирішення ключових проблем. Стратегічний план зосереджується на тих напрямках розвитку громади, які в майбутньому становитимуть для неї найбільшу вигоду.

4. Питання екологічного менеджменту, підвищення соціальної відповідальності бізнесу, покращення інвестиційного клімату, створення умов для розвитку інноваційних виробництв, науково-дослідної діяльності, людського розвитку взаємопов'язані, тому ефективна робота над ними можлива лише за умови сприйняття їх у цілому.
5. Стратегічний план ґрунтується на інших документах стратегічного характеру, зокрема Генеральному плані міста, міських цільових програмах, що прийняті міською радою та впроваджуються її виконавчими органами. Основні положення Стратегічного плану мають ураховуватися при розробці щорічних та середньострокових Програм економічного і соціального розвитку міста.
6. Успіх упровадження Стратегічного плану залежатиме від відповідальності осіб, зацікавлених у її реалізації. Тому для його реалізації буде сформовано Комітет з управління впровадженням з представників усіх зацікавлених сторін. Завданням Комітету з управління впровадженням буде моніторинг виконання всіх оперативних цілей (проектів) Стратегічного плану та підготовка пропозицій міській раді щодо змін і доповнень до нього.
7. Стратегічний план передбачає системний розвиток міста до 2027 року та ґрунтуватиметься на формуванні планів його реалізації на кожні наступні 3 роки. Моніторинг виконання Стратегічного плану здійснюватиметься за показниками (індикаторами), визначеними в процесі його підготовки на рівні стратегічних, оперативних цілей та проектів.
8. Стратегічне планування – ефективний інструмент системного менеджменту, процес, що має тривати безперервно, оскільки зовнішні та внутрішні фактори постійно змінюються. Стратегічний план – спосіб руху до визначеного бачення та постійний рух для забезпечення збалансованого розвитку територіальної громади.

2. Коротка характеристика міста

Енергодар – місто обласного значення, розташоване в південній частині України, на лівому березі Каховського водосховища (в Нижньому Придніпров'ї), на відстані 20 км від райцентру міста Кам'янки-Дніпровської, 7 км – від автодороги Кам'янка-Дніпровська-Бердянськ, 132 км – від обласного центру м. Запоріжжя. Площа території міста – 63,5 кв. км. Енергодар має незвичайну планувальну структуру. На відміну від більшості міст, тут в одних територіальних межах знаходяться і житлові райони, і величезна промислова, і зелена зони.

Місто Енергодар називають енергетичною столицею України, адже на його території розташовані два містоутворюючих підприємства – ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК «Енергоатом» та ВП «Запорізька ТЕС» ПАТ «ДТЕК «Дніпроенерго» (далі – ВП ЗАЕС та ЗаТЕС), які входять до енергетичного комплексу країни, є найбільшими роботодавцями міста та забезпечують стабільні обсяги бюджетних надходжень. Функціонування цього комплексу є важливою умовою енергетичної стабільності не лише регіону, а й України в цілому. За весь час свого існування двома електростанціями досягнуто сумарного виробітку в 1 трильйон кВт-год електроенергії.

Рівень соціально-економічного розвитку міста залишається високим, адже більшість показників, що характеризують стан місцевої економіки (рівень зайнятості, середньомісячна заробітна плата, обсяг реалізованої продукції) суттєво перевищують відповідні середні показники по області та країні. Рівень чутливості господарського комплексу та бюджету міста до економічних ризиків, зважаючи на особливості діяльності містоутворюючих підприємств та збереження відносно стабільного попиту на продукцію, що вони виробляють, є нижчим, ніж у переважної більшості міст України із аналогічним адміністративно-територіальним статусом та чисельністю населення.

Промисловий комплекс міста, окрім найбільших в Європі станцій – ВП ЗАЕС та ЗаТЕС, представлений такими компаніями як: ВП «Атоменергомаш» ДП «НАЕК «Енергоатом» (виготовлення елементів трубопроводів та нестандартного обладнання), який є одним із небагатьох підприємств в Україні, що забезпечує атомні та теплові станції країни унікальним спеціалізованим обладнанням; ПП «Енхол» (проекування систем і обладнання, розробка конструкторської документації для атомної станції, його монтаж, налагодження, ремонт, технічне та оперативне обслуговування, обслуговування холодильної техніки), ТОВ «Велич» (виробництво хлібобулочних та кондитерських виробів), КП «Підприємство комунальної власності» (надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення). У розрахунку на одного мешканця промислової продукції підприємствами Енергодара було реалізовано в 10 разів більше, ніж загалом по країні та майже в 5 разів більше обласного показника.

За чисельністю населення (54,3 тис. осіб станом на 01.01.2016) Енергодар відноситься до невеликих міст України та є одним з небагатьох міст, в якому показники народжуваності перевищують показники смертності. Однак протягом останніх трьох років демографічна ситуація характеризується незначними коливаннями чисельності населення внаслідок негативного міграційного сальдо. Середній вік населення складає 38,9 років, кількість осіб працездатного віку – 35,9 тис. осіб (66,1%), у віці, молодшому за працездатний – 8,7 тис. осіб (16,0%), старшому за працездатний – 9,7 тис. осіб (17,9%).

Зважаючи на структуру та особливості економіки міста (переважна частина мешканців зайнята на великих промислових підприємствах), показники ринку праці міста перебувають на рівні, значно вищому за середній по області та країні: питома вага зайнятих в загальній чисельності наявного населення міста та рівень середньомісячної заробітної плати традиційно перевищують відповідні обласні та загальнодержавні показники. Так, за результатами 2015 року питома вага зайнятих в загальній чисельності наявного населення міста становила 37,5% та в середньому в 1,8 рази перевищила відповідний показник по області та по Україні. Темпи зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників Енергодара хоча і уповільнились, проте перевищили темпи зростання

відповідного показника по області та країні, а саме протягом 2015 року рівень оплати праці збільшився на 10% до 7559,5 грн. та в 1,8 рази перевищив середній обласний та загальнодержавний показники.

В місті нараховується 216 малих та середніх підприємств, 1 710 підприємців–фізичних осіб (станом на 01.01.2016), які здійснюють свою діяльність у сфері оптової та роздрібної торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, транспортних послуг, будівництва тощо. Торговельна мережа представлена 308 об'єктами роздрібної торгівлі (продовольчі та непродовольчі магазини), 12 об'єктами оптової торгівлі, 115 об'єктами дрібно-роздрібної торгівлі, 42 кіосками, 4 автозаправними станціями, 22 аптеками. Сфера побутового обслуговування населення представлена 124 об'єктами – це автостоянки, салони краси, фотопослуги, центри здоров'я та об'єкти надання спортивно-оздоровчих послуг. В сфері ринкових послуг господарську діяльність здійснює ПАТ «Меркурій-V» на базі орендованого цілісного майнового комплексу «Енергодарський міський ринок», спеціалізація послуг – змішана, кількість торговельних місць – 2053. Громадське харчування в місті здійснюється 58 закладами, до яких входять кафе, ресторани, буфети, піцерії, їдальні.

Для комплексного надання послуг щодо оформлення документів дозвільного характеру, зменшення витрат часу, вдосконалення дозвільних процедур, у місті працює Центр надання адміністративних послуг «Єдиний офіс», через який надаються 67 адміністративних послуг. Перелік адміністративних послуг розміщений на офіційному сайті Енергодарської міської ради en.gov.ua в розділі «Адміністративні послуги».

Транспортне сполучення з містом здійснюється залізничним та автомобільним транспортом. На території міста функціонує залізничний вокзал та автостанція. З Енергодарської автостанції здійснюється понад 100 відправлень на день, діє більше 30 маршрутів місцевого формування міжміського сполучення, більше 20 – транзитних. Із залізничної платформи «м. Енергодар» Придніпровської залізниці Запорізької дирекції залізничних перевезень пасажирські перевезення здійснюються за напрямком «Енергодар-Запоріжжя 1» двічі на день. Перевезення пасажирів містом здійснюється автомобільним транспортом на п'яти маршрутах відповідно до угод, укладених управлінням комунальної власності міської ради з перевізниками (фізичними особами-підприємцями).

Житлово-комунальні потреби населення забезпечує комунальне підприємство «Підприємство комунальної власності», яке надає послуги з централізованого теплопостачання, водопостачання, водовідведення, а також послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій. Господарсько-питний водозабір складається з 30 свердловин глибиною 30-38 м, розташований паралельно узбережжю Каховського водосховища, середня потужність якого становить близько 36 тис. м³ на добу. Крім цього, підприємством експлуатуються 12 тепло-розподільчих пунктів та центральний тепловий пункт, які забезпечують опаленням та гарячим водопостачанням мешканців міста, а також утримуються очисні споруди, що забезпечують послугою з централізованого водовідведення.

Місто представляє собою комплекс переважно 5-9-14-поверхових будинків, які на 100% забезпечені централізованим тепло- і водопостачанням, водовідведенням, обладнані ліфтами та сміттєпроводами. Житловий фонд Енергодара налічує 241 будинок, з яких: 231 будинок знаходиться у комунальній власності із загальною площею житлових приміщень 1184 тис.м², на балансі житлово-будівельних кооперативів – 8 будинків, ОСББ – 1 будинок, 13-ї державної пожежно-рятувальної частини – 1 будинок.

Крім провідного комунального підприємства у місті функціонують КП «Центр дозвілля «Промінь», який утримує міський парк культури та відпочинку, стадіон «Старт» та Набережну; КП «Міська молочна кухня», яка щомісяця випускає до 32 тисяч порцій молочної продукції (молоко, сир, кефір) та щодня обслуговує до 500 осіб; КП «Енергодарське бюро технічної інвентаризації», яке здійснює інвентаризацію та реєстрацію прав на нерухоме майно; КП «Ритуал», який утримує міський цвинтар та надає ритуальні послуги населенню.

Медичне обслуговування мешканців Енергодара здійснюється мережею лікувально-профілактичних і фармацевтичних закладів різноманітних форм власності та відомчої

підпорядкованості. Основним базовим лікувально-профілактичним закладом в місті є Державний заклад «Спеціалізована медико-санітарна частина № 1», в структуру якого входять: стаціонар на 390 ліжок; поліклініка на 850 відвідувань за зміну; дитяча поліклініка на 350 відвідувань за зміну; відділення невідкладної медичної допомоги; діагностичні та допоміжні підрозділи та служби. Всі зусилля закладу спрямовані на забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги, створення умов для формування здорового способу життя.

Медичне обслуговування соціально вразливих громадян та пільговиків здійснюється відділеннями медико-соціальної реабілітації «Конвалія» та соціально-медичної реабілітації дітей з особливими потребами, які є структурними підрозділами Енергодарського територіального центру управління праці та соціального захисту населення міської ради. Безкоштовна медична допомога надається мешканцям, які її гостро потребують з Фонду соціальної підтримки громадян «Турбота».

На двох містоутворюючих підприємствах організовані та функціонують відділи охорони здоров'я та санаторії-профілакторії відомчої підпорядкованості. За дотриманням вимог санітарно-гігієнічного та протиепідеміологічного законодавства у місті слідкує Енергодарське міськрайонне управління Держсанепідслужби у Запорізькій області. Окрім того, в місті функціонують лікувальні заклади приватної форми власності, з яких абсолютна більшість надають стоматологічні послуги та розвинута аптечна мережа.

Система освіти міста забезпечує якісний рівень загальноосвітньої, професійної підготовки особистості, здатної реалізуватися в суспільстві. Відповідно до потреб та демографічної ситуації освітні послуги надають 11 дошкільних навчальних закладів, 4 позашкільні навчальні заклади та 10 загальноосвітніх навчальних закладів, з них: 3 – загальноосвітні школи, 1 – ліцей, 1 – гімназія, 5 – навчально-виховних комплексів, в структурі яких є колегіум, фізико-математична школа, дошкільні групи, міжшкільний навчально-виробничий комбінат.

Функціонує освітній округ – територіальне утворення, метою якого є взаємна підтримка суб'єктів округу щодо надання якісних освітніх послуг та задоволення освітніх потреб. Одним із пріоритетних залишається питання створення мережі інтегрованих та інклюзивних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивні класи функціонують в ЕЗОШ №4 та ЕНВК «ЗНЗ – ДНЗ» №6.

Профільне навчання, спрямоване на формування основних компетенцій учнів, запроваджено у 8 загальноосвітніх навчальних закладах міста. Учні допрофільних та профільних класів вивчають на поглибленому рівні 15 предметів. З 2013 року впроваджено міжшкільний факультатив на базі Енергодарського багатопрофільного ліцею, де старшокласники з шкіл міста поглиблюють свої знання з української мови, математики, історії України та креслення.

Позашкільною освітою охоплено 3194 вихованця, що складає 55% від кількості учнівського контингенту навчальних закладів міста. Кількість гуртків складає 125, з них: 45 гуртків у Центрі дитячої та юнацької творчості, 35 – у Центрі туризму, краєзнавства та спорту, 12 – у Клубі юних моряків, у Малій академії наук учнівської молоді - 33 гуртка.

Для здійснення інноваційної діяльності в навчально-виховному процесі в місті у 2010-2016 роках працювало 6 дослідно-експериментальних майданчиків. Взаємодію учасників єдиного інформаційно-освітнього простору в місті забезпечують 160 веб-ресурсів, серед яких: 2 сайти Науково-методичного центру; 10 веб-сайтів ЗНЗ; 11 веб-сайтів ДНЗ; 4 сайти позашкільних навчальних закладів; сайти міських та шкільних МО; сайти/блоги вчителів, вихователів ДНЗ, учнів. Учні міста є переможцями Всеукраїнських інтелектуальних конкурсів та турнірів: Всеукраїнського етапу предметних олімпіад, Всеукраїнського етапу конкурсу-захисту МАН, Міжнародного конкурсу імені Петра Яцика, Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, інтерактивних конкурсів.

Культурні потреби мешканців міста задовольняють два будинки культури: міський палац культури «Сучасник» та Культурно-діловий центр ВП «Запорізька АЕС» ДП НАЕК

«Енергоатом»; центральна бібліотечна система, до якої увійшли 5 бібліотек; музей; дитяча художня школа; дитяча музична школа, художній виставковий зал.

В дитячій музичній школі працює 7 відділів на яких навчаються діти за 15 спеціальностями, існує 25 творчих колективів. На базі школи працює зональне методичне об'єднання, до якого входить 13 шкіл естетичного виховання з 4 районів. Викладачі, учні школи беруть активну участь та перемагають у конкурсах різних рівнів: міських, регіональних, обласних, Всеукраїнських і Міжнародних.

Дитяча художня школа приймає талановитих дітей віком від 6 до 16 років. Впродовж чотирьох років діти вивчають програму з академічного малюнку і живопису, виконують постановки від простих геометричних тіл до фігури людини, вивчають курс історії мистецтва, скульптури. У школі розвиваються декоративно-прикладні напрями – відкрито клас кераміки і гончарної справи. Філії школи відкриті та працюють на базі загальноосвітніх шкіл №1, №7 і павільйони на Набережній.

Щорічно бібліотеки центральної бібліотечної системи обслуговують до 14 тис. осіб, які за рік користуються близько 275 тис. книг. Бібліотеки розташовані в різних мікрорайонах міста, кожна підключена до мережі Інтернет, є зона Wi-Fi, читачам надається безкоштовне користування комп'ютером.

Щорічно художній виставковий зал організовує до 15 виставок, які відвідує близько 6 тисяч мешканців і гостей міста.

У МПК «Сучасник» діє 15 колективів художньої самодіяльності та 10 клубів за інтересами, в яких зайнято близько 700 осіб, з яких 300 – діти. У роботі палацу культури використовуються практично всі форми клубної діяльності: концерти, спектаклі, тематичні вечори, вечори відпочинку, конкурси, виставки, театралізовані вистави, фестивалі. Протягом року проводиться майже 1200 масових заходів. Серед творчих колективів МПК «Сучасник» звання «Зразкового» має ансамбль танцю «Любисток», фольклорний колектив «Родослав», звання «Народний» – оркестр народних інструментів «Джерела», народний хор «Червона калина», народний театр. На базі МПК «Сучасник» працює міський музей історії Запорізької ТЕС, який протягом року відвідує майже 10 тисяч бажаючих.

Культурно-діловий центр ВП ЗАЕС успішно працює над реалізацією програми з формування та розвитку корпоративної і регіональної культури. В роботі закладу використовуються всі форми клубної роботи – виставки, концерти, вечори відпочинку, тематичні вечори. Над реалізацією творчої програми працюють окремі виконавці та 18 аматорських колективів. Окрім художніх колективів в культурному центрі працюють 15 аматорських об'єднань, в яких нараховується 2165 учасників. В закладі працює музей Запорізької АЕС, основне призначення якого – пропаганда історії будівництва та експлуатації атомної станції, традицій трудового колективу, виховання молоді на прикладі життя та діяльності ветеранів. Музей сприяє формуванню громадської думки про необхідність подальшого розвитку атомної енергетики в Україні. Щорічно музей відвідують близько 9 тисяч жителів та гостей міста, в тому числі школярі та студенти.

В Енергодарі створені всі умови для заняття різними видами спорту. У місті функціонують спортивно-оздоровчий комплекс ВП ЗАЕС, водно-спортивна база та плавальний басейн ВП ЗАЕС, дитячо-юнацька спортивна школа з боксу ім. Володимира Манзулі, Центр туризму, краєзнавства та спорту, яхт-клуб «Борисфен», клуб юних моряків «Екватор», стадіон «Старт» з трибунами на 4000 місць, 12 спортивних залів у загальноосвітніх школах, 7 залів з тренажерним обладнанням.

Мешканці міста та усі бажаючі можуть займатися 32 різними видами спорту. Основними видами спорту, представленими в місті, є: бокс, футбол, легка атлетика, волейбол, веслування на байдарках і каное, плавання, боротьба вільна, бодібілдинг, шахи, спортивна гімнастика, кіокушинкан карате до, тайландського бокс, карате, пауерліфтинг, сумо та ін.

В місті проводиться велика кількість спортивних змагань, турнірів, чемпіонатів. Щорічними є турнір з боксу, присвячений пам'яті Володимира Манзулі, Всеукраїнські змагання з

веслування на байдарках і каное на кубок ЗАЕС, перший етап Чемпіонату України з мотоциклетного кросу, регата на кубок ВП ЗАЕС, регата пам'яті В. Черевичного, етап чемпіонату області з вітрильного спорту, регата «Кубок Каховського моря», змагання з пауерліфтингу «Російський жим», відкрита першість міста з плавання, національний турнір з боротьби вільної серед юнаків та дівчат пам'яті капітана-лейтенанта С. Логінова, національний турнір з міні-футболу «Кубок ВП «Атоменергомаш», Чемпіонат України з міні-футболу серед юнаків та ін.

Також регулярно проводяться спортивні заходи серед учнів загальноосвітніх шкіл. Одним з таких є Спартакіада учнів, яка проходить у 10 видах змагань: баскетбол, футбол, волейбол серед дівчат та юнаків, легка атлетика, шахи, настільний теніс, міні-футбол та змагання допризовної молоді. У спартакіаді щорічно беруть участь близько 4,5 тисяч осіб. Щорічно проводиться спартакіада ВП ЗАЕС по 17 видам спорту: міні-футбол, нарди, баскетбол, жим штанги, легка атлетика, шашки, пляжний волейбол, перетягування канату, настільний теніс, гирі, плавання, волейболу, міні-футбол ветерани та ін.

Екологічна ситуація в місті значною мірою складається внаслідок функціонування двох станцій з виробництва електроенергії, від виробничої діяльності яких докiлля зазнає значне техногенне навантаження. Однак, стан докiлля обумовлюється впливом на нього не тільки діяльністю енергетичних гігантів, але ж і діяльністю усіх суб'єктів природокористування, і життєдіяльності міста.

Оцінка стану докiлля свiдчить, що практично відсутні природні компоненти екосистеми, які б не зазнавали постійного негативного техногенного та антропогенного впливів. У місті наявні екологічні ризики і проблеми щодо стану повітряного басейну, поверхневих водних об'єктів та підземних вод, земель та інших зелених насаджень.

Промислові підприємства міста визначають головним пріоритетом екологічну безпеку, охорону навколишнього середовища, здоров'я населення та персоналу. Велика увага приділяється інформуванню населення стосовно безпечної експлуатації атомної електростанції та сухого сховища відпрацьованого ядерного палива щодо впливу цих об'єктів на докiлля через інформаційний центр ВП ЗАЕС, газету «Енергія», телебачення ВП ЗАЕС та офіційний сайт підприємства www.npp.zp.ua.

Порівняно невеликі розміри міста дозволяють скоординувати техногенне та антропогенне навантаження таким чином, щоб зберегти природні об'єкти в межах міста, якісне і комфортне навколишнє середовище для проживання містян.

3. Головні чинники та сценарії розвитку міста

3.1. SWOT- аналіз розвитку міста

Для визначення основних елементів потенціалу розвитку міста та стримуючих факторів використано SWOT-аналіз внутрішніх (сильні і слабкі сторони) та зовнішніх (сприятливі можливості та загрози) чинників його розвитку. Цей аналітичний інструмент застосовано на всіх етапах підготовки Стратегічного плану, зокрема для підготовки реалістичних планів дій, в яких визначено середньострокові стратегічні і короткострокові оперативні цілі (проекти). Впровадження цих проектів повинно, з одного боку, усунути слабкості міста з одночасним посиленням його сильних сторін, а з іншого – дати змогу скористатися сприятливими можливостями, завдяки дії зовнішніх сил, уникаючи загроз.

Внутрішні чинники: сильні та слабкі сторони	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Близькість до заповідних територій • Унікальний ландшафт, лісові масиви • Наявність вільних виробничих площ та земельних ділянок у промисловій зоні • Велика питома вага у місцевій економіці промисловості з високим рівнем стабільності • Висококваліфіковані трудові ресурси • Високий рівень забезпеченості енергетичними ресурсами та потужна система енергомереж • Значні обсяги виробництва сільськогосподарської сировини для переробки навколо міста (30 - 35 км) • Забезпеченість водними ресурсами в обсягах, достатніх для функціонування виробничої сфери та забезпечення потреб населення • Вищий від середнього по країні рівень середньої заробітної плати • Відносно сприятлива демографічна ситуація • Сучасна матеріальна база закладів освіти • Високий рівень культурних запитів мешканців • Розвинена мережа дитячих шкіл мистецтв, спортивних закладів • Підтримка міською владою розвитку культури, спорту, туризму • Наявність культурних, спортивних традицій, які підвищують привабливість міста 	<ul style="list-style-type: none"> • Монопрофільність міста • Значні викиди в атмосферу від підприємств енергетичної галузі • Недостатня ефективність природоохоронних заходів промислових підприємств • Слабка екологічна пропаганда, невисокий рівень екологічної культури населення • Відсутній первинний ринок житла • Незадовільний стан водо- і тепломереж • Дефіцит робочих місць для висококваліфікованої робочої сили, проблеми з працевлаштуванням • Висока частка населення працездатного віку незайнятого на основних підприємствах через настання пенсійного віку для працівників шкідливих підприємств • Високий рівень онкологічних захворювань, наркоманії • Незначний досвід співпраці органів місцевого самоврядування та громади • Недостатня оснащеність закладів культури, спорту, туризму сучасним обладнанням
Зовнішні чинники: сприятливі можливості і загрози	
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Будівництво мостового переходу через Каховське водосховище • Впровадження технологій переробки промислових відходів діючих підприємств та розвиток на їх основі переробних підприємств • Впровадження в тридцяти кілометровій зоні низьких тарифів на електроенергію для суб'єктів господарювання 	<ul style="list-style-type: none"> • Аварія на атомній електростанції • Відсутність уваги до проблем ССВЯП з боку держави • Подальше накопичення результатів діяльності електростанцій без створення сучасної системи утилізації • міграція молоді в інші міста

В силу структури економіки міста головними чинниками впливу на подальший його розвиток є:

- особливості формування світового і внутрішнього енергетичного ринку;
- державна політика в енергетичній галузі;
- можливості часткової зміни структури економіки міста.

Також важливу роль відіграють позиції міста на регіональному рівні, його інтеграція в регіональну економіку.

3.2. Обґрунтування вибору Стратегії розвитку

Місто, яке створено як центр енергетики, об'єктивно може розвиватися у найближчі роки саме у цьому напрямі. Однак зміна світових економічних тенденцій вимагає більш гнучкої економічної моделі, готової до трансформації та забезпечення соціальної стабільності.

За умов інерційного сценарію розвитку основа створення міста, місія його існування – атомна енергетика, згоратиметься, що може бути причиною затухання розвитку території. Тому задля збереження інерції розвитку є потреба лобювання інтересів енергетичного комплексу, починаючи з рівня Запорізької області.

У складних економічних умовах в країні є потреба у впровадженні моделей лобювання інтересів міст – центрів енергетики, постійної роботи над пошуком можливостей до диверсифікації економіки.

Насиченість міста об'єктами високого рівня небезпеки вимагає постійної роботи над збереженням населення міста та його розвитком через створення найкращих умов для життя порівняно з іншими містами.

За умов впровадження трансформацій економічного та суспільного характеру, з урахуванням збереження основного спрямування розвитку економіки міста, на які є впливи винятково на державному рівні, місто розширюватиме регіональні зв'язки в північно-західній частині Запорізької області, а також з сусідніми областями, диверсифікуючи економіку та соціальні послуги.

Спираючись на значний інтелектуальний потенціал громади, місто рухатиметься шляхом соціальної трансформації, розвиваючись як центр соціальних технологій та послуг.

Саме диверсифікація економіки в напрямку залучення інвестицій у галузі, супутні енергетиці, а також в інші галузі, які можуть використовувати переваги сусідства з підприємствами енергетичного комплексу (дешеві енергоносії, висококваліфіковані трудові ресурси) у поєднанні із відкритістю та доступністю інформації щодо стану довкілля, можуть забезпечити сталість у подальшому розвитку міста.

Для забезпечення соціальної стабільності, послідовності у діях органів місцевого самоврядування Стратегічний план розвитку міста розроблено на період до 2027 року.

Це передбачає, що Плани реалізації Стратегічного плану будуть розроблятися до: 1) 2020 року; 2) 2023 року; 3) 2027 року.

Кожен з Планів реалізації Стратегічного плану передбачатиме графік послідовності виконання проектів та набір індикаторів для моніторингу їх виконання.

4. Стратегічні пріоритети розвитку міста

4.1. Місія та стратегічне бачення розвитку міста

Місія міста – це причина його появи, основне його сучасне призначення, унікальні особливості та конкурентні переваги.

Стратегічне Бачення майбутнього міста – це спільне, погоджене на основі консенсусу, уявлення жителів про те, яким міське середовище має виглядати в майбутньому.

Місія відображає зв'язок минулого з сьогоденням і демонструє унікальні особливості, які громада хотіла б зберегти. Основне призначення міста може з часом змінюватися (або у громади може бути бажання це зробити) – тоді це відображається у формулюванні Бачення.

Місто Енергодар, яке планувалося та будувалося як місто-супутник підприємств енергетичного комплексу, зберігатиме своє спрямування з урахуванням загальнодержавних процесів та трендів. Місто і надалі лишатиметься енергетичним серцем потужного промислового комплексу Запорізької та Дніпропетровської областей, невід'ємною складовою системи підприємств з високим рівнем споживання електроенергії. Разом з тим місто має та буде реалізовуватиме потужності щодо диверсифікації економіки задля забезпечення соціальної сталості.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ / МІСІЯ МІСТА

Енергодар – лідер національної енергетики, сформованої на основі сучасних технологій, диверсифікованих джерел енергії.

Енергодар у 2027 році – всебічно розвинене місто:

- центр розвитку північно-західної частини Запорізької області, зручний та безпечний для мешканців і гостей;
- центр енергетичних, виробничих, наукових і муніципальних інновацій з найширшою взаємодією на регіональному, державному і міжнародному рівнях;
- територія розвиненого бізнесу, приваблива для інвестицій у дружні до довкілля галузі економіки.

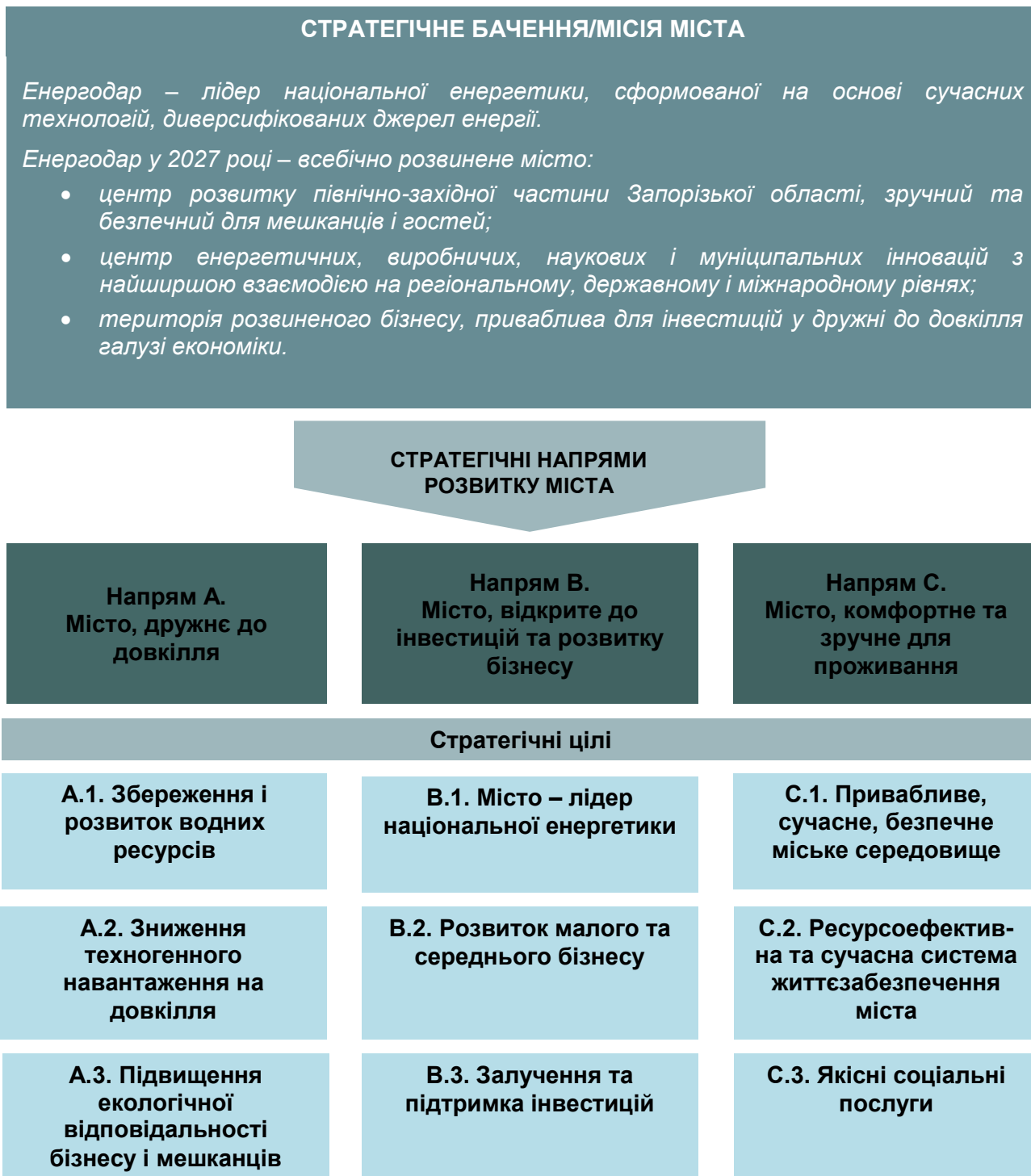
Робоча група зі стратегічного планування на всіх етапах своєї роботи підкреслювала необхідність збереження та подальшого розвитку основи економіки міста – електроенергетики, зокрема з використанням сучасних альтернативних джерел отримання енергії. Одночасно мова йшла про необхідність стабілізації техногенного навантаження, максимального зменшення негативних впливів на довкілля в діючій конфігурації виробництв.

Тому в основу Стратегічного плану розвитку міста покладено поєднання подальшого розвитку енергетики та впровадження екологічно дружніх технологій в усі сфери життя громади.

Усвідомлюючи залежність подальшого розвитку міста від загальнодержавної Стратегії в галузі енергетики, громада готова розвиватися та удосконалюватися.

4.2. Стратегічні напрями розвитку міста

Основні напрями розвитку Енергодара визначено у відповідності до спрямування на досягнення стратегічного бачення розвитку міста.

Зважаючи на традиційний імідж міста, Робоча група вважає, що наголос на розвитку бізнесу, впровадженні заходів з екологічної безпеки, високої екологічної свідомості населення в діючих економічних умовах будуть запорукою місцевого економічного розвитку та соціальної стабільності.

5. План дій за стратегічними напрямками розвитку міста

5.1. Напрямок розвитку А. Місто, дружнє до довкілля

Стан довкілля обумовлюється впливом на нього суб'єктів природокористування і в цілому життєдіяльності міста. Відповідно інтегрований еколого-економічний ефект природоохоронних заходів у місті залежить від послідовності і результативності дій усіх суб'єктів діяльності, а також від ефективності системи управління у цій сфері.

Особливістю структури економіки міста є високий рівень техногенного навантаження через роботу підприємств, які здійснюють значний вплив (тиск) на довкілля. В стані сталої роботи підприємств, які переважно спричиняють вплив на довкілля, він є мінімальним, але ці виробництва мають потенційно високий рівень техногенної небезпеки. Необхідний постійний моніторинг та інформування громади щодо стану довкілля. Також є потреба у скороченні негативних впливів на довкілля у першу чергу, комунальних підприємств, які забезпечують життєдіяльність міста.

SWOT – аналіз за напрямом А. Місто, дружнє до довкілля

Внутрішні чинники: сильні та слабкі сторони	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Значно вищий, порівняно з середнім по області, відсоток заліснення • Моніторинг стану довкілля • Рівень забезпеченості засобами захисту довкілля підприємств енергетичної галузі • Високий проектний клас захисту підприємств • Значні обсяги ресурсів (коштів екологічного фонду), які спрямовуються на впровадження заходів з охорони довкілля 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність системної роботи з підвищення екологічної освіченості громади • Відсутність спеціалізованих джерел інформування населення • Слабкий рівень контролю за дотриманням підприємствами нормативів екологічної безпеки • Відсутня система збору та утилізації твердих побутових відходів
Зовнішні чинники: сприятливі можливості і загрози	
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Передача ресурсів за Кіотським протоколом територіям, на яких розташовано підприємства-забруднювачі • Надання місту особливого статусу – міста енергетики • Активне використання технічних можливостей для організації міжнародних наукових конференцій • Залучення коштів на впровадження нових технологічних можливостей 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність уваги до проблем ССВЯП з боку держави • Подальше накопичення результатів діяльності електростанцій без створення сучасної системи утилізації • Діяльність підприємств з потенційно високим рівнем техногенної небезпеки

Реалізація заходів з охорони підземних вод та поліпшення якості питної води, впорядкування поводження з твердими побутовими та промисловими відходами, охорона і раціональне використання земель, охорона рослинного світу, лісів, благоустрій території міста та ліквідація наслідків негативного техногенного та природного впливу є основним змістом впровадження концепції міста, дружнього до довкілля.

Позитивні зрушення в економічному розвитку міста, покращення життя мешканців міста і доля їх нащадків залежить від належної охорони навколишнього середовища. Збереження екологічної рівноваги на території міста, західної частини Запорізької області зокрема, усієї південної частини України, базується на впровадженні необхідних природозахисних заходів, державних стандартах щодо збереження довкілля підприємствами міста, рішенні проблем житлово-

комунального господарства в частині застосування шкідливих речовин, підвищенні екологічної культури енергодарців.

Основні проблеми у сфері охорони довкілля:

- наявність підприємств з потенційно високим рівнем техногенної небезпеки;
- понаднормовий вміст у підземних водах та ґрунті заліза і марганцю;
- значна кількість небезпечних промислових відходів, яка продукується підприємствами міста;
- відсутня сучасна комплексна система управління ТПВ;
- місто, розташоване на намитих піщаних масивах, вимагає постійної уваги до стану і розширення площі зелених насаджень;
- недосконала система екологічного моніторингу;
- низький рівень екологічної свідомості населення;
- населення міста та представники бізнесу не мають повної інформації про стан довкілля.

Напрямок А. – схема стратегічних і оперативних цілей

Напрямок розвитку А. Місто, дружнє до довкілля		
Стратегічні цілі		
А.1. Збереження і розвиток водних ресурсів	А.2. Зниження техногенного навантаження на довкілля	А.3. Підвищення екологічної відповідальності бізнесу і мешканців
Оперативні цілі		
А.1.1 Збільшення видобутку якісної питної води	А.2.1. Забезпечення екологічно доцільного управління ТПВ	А.3.1. Розвиток системи екологічного моніторингу та інформування громади
А.1.2. Очищення питної води від марганцю та заліза	А.2.2. Забезпечення безаварійного водовідведення	А.3.2. Екологічна освіта та виховання населення
	А.2.3. Безпечна та облаштована набережна прогулянкового каналу	
	А.2.4. Покращення стану повітряного басейну міста	

Стратегічна ціль А.1. Збереження і розвиток водних ресурсів

Система водопостачання міста використовує воду з артезіанських свердловин. Проблемою є високий вміст у хімічному складі води, яка подається Енергодарським водоканалом мешканцям, установам, організаціям міста, речовин, які у високій концентрації негативно впливають на здоров'я населення. Технології очистки води від надлишкового вмісту заліза (в 2–3 рази) та марганцю (в окремих свердловинах в 10–20 разів) є надзвичайно складними і не

можуть бути застосовані самими споживачами. Крім того, водний баланс нині діючих свердловин вичерпується.

Пропонується збільшити обсяг видобутку якісної питної води шляхом спорудження трьох нових експлуатаційних свердловин глибиною не менше 30 метрів та дебетом води не менше 60м³/годину, та зменшити вміст шкідливих речовин шляхом домішування її до основного обсягу води, що добувається. Також на етапі знезараження води планується підвищити рівень її очищення від марганцю та заліза шляхом комбінованого застосування технології ультрафіолетового випромінювання та за допомогою водного розчину гіпохлориту натрію, який буде вироблятися на місці методом електролізу розсолу повареної солі. Комплексне застосування двох методів знезараження води сприятиме зниженню техногенного навантаження через зменшення концентрації Mn і Fe до нормативної та дозволить відмовитися від небезпечних хімічних реагентів.

Оперативна ціль А.1.1. Збільшення видобутку якісної питної води

Досягатиметься через спорудження трьох експлуатаційних свердловин на намитому майданчику в районі існуючого водозабору. При потребі їх кількість може зрости до п'яти. Для цього необхідне коригування робочого проекту зі спорудження експлуатаційних свердловин на намитому майданчику, створення водоохоронних зон з комплексом гідротехнічних заходів, спрямованих на запобігання забрудненню водних ресурсів. Таким чином буде створено умови для безпечного водокористування у місті. Буде збільшено дебет води на 10% на добу, що забезпечуватиме нормативне споживання на кожного мешканця.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
А.1.1. Збільшення видобутку якісної питної води	<ul style="list-style-type: none"> - Спорудження експлуатаційних свердловин на намитому майданчику. - Забезпечення організації водоохоронних зон з комплексом гідротехнічних заходів, спрямованих на запобігання забрудненню водних ресурсів. - Моніторинг та розвідка водних запасів міста.

Очікувані результати:

- збільшення видобутку якісної питної води та виведення з обігу частини свердловин з неякісною водою, що на 100% забезпечить потреби міста у водопостачанні;
- зменшення у питній воді концентрації марганцю та заліза в 3-5 разів, до нормативних показників (0,1 - 0,3 мг/дм³).

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2019 рр.

Оперативна ціль А.1.2. Очищення питної води від марганцю та заліза

Необхідно будівництво споруд і встановлення устаткування для очищення питної води в системі водопідготовки. Підвищенню якості води сприятиме реконструкція споруд з модернізації технології знезараження питних вод на господарчо-питному водозаборі за допомогою водного розчину гіпохлориту натрію та ультрафіолетового випромінювання.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
А.1.2. Очищення питної води від марганцю та заліза	- Реконструкція споруд з модернізацією технології знезараження питних вод на господарчо-питному водозаборі за допомогою водного розчину гіпохлориду натрію та ультрафіолетового випромінювання.

Очікувані результати:

- рівень очищення питної води покращено на 20% до сучасного стану;
- вміст марганцю та заліза знижено до нормативних показників;

- якість питної води відповідає нормативам ДСТУ «Вода питна. Гігієнічні вимоги та контроль за якістю»;
- зниження використання рідкого хлору, як небезпечного реагенту.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2027рр.

Стратегічна ціль А.2. Зниження техногенного навантаження на довкілля

Структура економіки міста обумовлюється розташуванням на його території двох станцій з виробництва електроенергії (атомної та теплової), складування промислових відходів (розміщення ССВЯП, золівдвалу), інженерних споруд на території міста, що створює значний техногенний тиск на довкілля. Пошук шляхів зниження впливів перерахованих факторів, а також інших, які виникають через життєдіяльність міста, є стратегічно важливим для міста, оскільки створює можливості залучити інвестиції у відмінні від енергетики галузі економіки.

Передбачається, що усі сфери життєдіяльності міста будуть розвиватися як екологічно дружні. На території міста буде створено нормативно-правові умови для скорочення обсягів промислових відходів, впроваджено сучасні технології в переробку побутових відходів, забезпечено максимально екологічно коректну експлуатацію інженерних споруд і мереж.

Оперативна ціль А.2.1. Забезпечення екологічно доцільного управління твердими побутовими відходами (ТПВ)

Місто, розташоване в центрі заповідної зони державного значення, створює умови для максимально ефективного управління твердими побутовими відходами. Передбачається впровадження системного підходу в сфері ТПВ: систематизація роботи з санітарної очистки, залучення громадян до роздільного збирання ТПВ, впровадження диверсифікації складування відходів, виділяючи будівельні відходи, оптимізація існуючого полігону, підготовка до будівництва сміттесортувального і сміттепереробного підприємства.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
А.2.1. Забезпечення екологічно доцільного управління ТПВ	<ul style="list-style-type: none"> - Систематизація роботи з санітарної очистки. - Впровадження роздільного збору ТПВ. - Реконструкція та оптимізація ресурсних можливостей діючого полігону ТПВ. - Будівництво майданчику для зберігання (утилізації) будівельних відходів на полігоні ТПВ. - Будівництво сміттесортувального і сміттепереробного підприємства.

Очікувані результати:

- впроваджено роздільне збирання ТПВ;
- обсяг перероблених ТПВ до вироблених складе 40%;
- збільшення терміну експлуатації полігону з дотриманням всіх санітарно-епідеміологічних норм та раціональним використанням земельних ресурсів.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2018 – 2025 рр.

Оперативна ціль А.2.2. Забезпечення безаварійного водовідведення

Впровадження моделі екологічного дружнього центру енергетики забезпечуватиметься через впровадження надсучасних методів очищення побутових стоків, що сприятиме покращенню стану Каховського водосховища. Скорочення негативного впливу на довкілля сприятиме будівництво додаткової каналізаційної насосної станції центрального теплового пункту, впровадження моніторингу стану мереж каналізування усього міста, застосування новітніх

технологій очищення стоків із використанням ультрафіолетового випромінювання на основних колекторах.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
А.2.2. Забезпечення безаварійного водовідведення	<ul style="list-style-type: none"> - Оптимізація системи очищення стоків. - Будівництво каналізаційної насосної станції і каналізаційного колектору центрального теплового пункту. - Впровадження постійного моніторингу стану системи каналізування. - Заміна мереж водовідведення. - Реконструкція очисних споруд з модернізацією технології знезараження стічних вод шляхом використання ультрафіолетового випромінювання.

Очікувані результати:

- надійне та безпечне транспортування стічних вод на очисні споруди для їх подальшого знезараження;
- зниження антропогенного впливу на довкілля завдяки відмові від хлорування при знезараженні стічних вод.

Відповідальні: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2018 – 2025 рр.

Оперативна ціль А.2.3. Безпечна та облаштована набережна прогулянкового каналу

Прогулянковий канал у місті – складна гідрологічна споруда, яка є частиною системи екологічного ландшафту міста. Оскільки місто знаходиться у центрі природної піщаної арили, його функціонування є важливою складовою, яка впливає на стан повітряного басейну, гідрологічний режим, рівень вологості повітря. Теперішній стан гідротехнічної споруди, особливо набережної каналу, розташованої в центральній частині міста, є перешкодою для її безпечної експлуатації. Умови для безпечної експлуатації набережної прогулянкового каналу буде створено через реалізацію комплексу заходів по інженерному захисту її території від небезпечних геологічних процесів.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
А.2.3. Безпечна та облаштована набережна прогулянкового каналу	<ul style="list-style-type: none"> - Створення умов для безпечної експлуатації набережної прогулянкового каналу. - Реконструкція системи берегоукріплення набережної. - Благоустрій території набережної.

Очікувані результати:

- відновлено сприятливий гідрологічний режим та санітарний стан прогулянкового каналу у місті;
- укріплено конструкції набережної та замінено комунікації;
- забезпечено благоустрій території набережної.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2019 – 2025 рр.

Оперативна ціль А.2.4. Покращення стану повітряного басейну міста

Стан повітряного басейну міста потребує зусиль як з боку підприємств, які впливають на його стан, так і з боку громади щодо організації та застосування природних методів очищення повітря через зниження запиленості через зволоження та збільшення площ зелених насаджень. Місто має 133,6 га площі зелених насаджень, переважна більшість яких має вік більше 40 років. Їх утримання в умовах піщаної арили вимагає використання додаткового поливу та догляду. Стратегією розвитку зелених насаджень на майбутнє є використання автентичних, добре пристосованих до природних умов видів дерев, оптимізація системи поливу.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
A.2.4. Покращення стану повітряного басейну міста	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення інвентаризації зелених насаджень. - Покращення утримання зелених насаджень міста. - Підготовка та виконання перспективного плану озеленення міста. - Розробка регламенту та забезпечення функціонування системи поливу у місті. - Розбудова системи поливу та зволоження повітря, зокрема фонтанів.

Очікувані результати:

- відновлення зеленого господарства міста та налагодження системи його утримання.

Відповідальний: управління містобудування та архітектури міської ради, управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2022 рр.

Стратегічна ціль А.3. Підвищення екологічної відповідальності бізнесу і мешканців

Екологічно свідомі населення та бізнес – це не тільки запорука сталості розвитку міста, але й основа його безпеки. Оскільки стан довкілля міста є однією з найбільш чутливих для населення тем, саме інформування та екологічна освіта є важливими напрямками покращення стану екологічної освіченості мешканців міста. У місті буде створено умови для об'єктивного вивчення стану довкілля, інформування громадськості про заходи щодо його поліпшення, екологічної освіти населення. Планується постійно розвивати та актуалізувати усі доступні для населення інформаційні ніші щодо стану довкілля. Запровадити постійні інформаційні зустрічі бізнесу та громади для обговорення питань екологічної безпеки.

Необхідно розпочати системну роботу з впровадження екологічно відповідального ставлення до довкілля. Така робота має поступово охопити усі верстви громади.

Оперативна ціль А. 3.1. Розвиток системи екологічного моніторингу та інформування громади

В місті частково вирішено проблеми щодо інформування населення про стан навколишнього середовища. В рамках виконання попереднього стратегічного плану соціального партнерства придбано та використовується спектрометр для проведення досліджень на іонізуюче випромінювання. Однак, на сайтах основних підприємств відсутня інформація про обсяги забруднення і стан довкілля. Планується забезпечити постійне інформування громадян про стан довкілля, впровадження програм екологічної освіти для всіх категорій громадян через навчання, інформування, консультування. До співпраці будуть залучені як підприємства міста, так і засоби масової інформації. Планується розміщення на території міста спеціальних інформаційних сітілайтів.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
A.3.1. Розвиток системи екологічного моніторингу та інформування громади	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення екологічного аудиту території міста, розробка екологічного паспорта. - Організація та впровадження комплексної системи екологічного моніторингу та інформування громадськості. - Організація управління екологічною інформацією. - Створення мережі сітілайтів для інформування громади. - Організація співпраці зі ЗМІ в частині інформування населення щодо стану довкілля. - Організація лобювання на державному рівні вирішення проблем підвищення екологічної безпеки міста.

Очікувані результати:

- впроваджено комплексну систему екологічного моніторингу;
- щотижневе оновлення інформації про стан довкілля за показниками: радіаційний фон, стан води, стан повітря.

Відповідальний: управління економіки міської ради.

Термін виконання: 2019 – 2027 рр.

Оперативна ціль А. 3.2. Екологічна освіта та виховання населення

В навчальні програми середньої школи впроваджено курс екологічної освіти. Однак, в умовах міста Енергодара цей напрям роботи з дітьми та молоддю вимагає впровадження додаткових модулів в систему освіти. Управління освіти міської ради разом з управлінням економіки міської ради, засобами масової інформації запроваджують систему пропаганди переваг екологічно безпечної життєдіяльності, що має передбачати інформаційну та організаційну підтримку проведення регулярних волонтерських акцій і суботників з прибирання територій та місць відпочинку ініціативними групами та організаціями. Особливу роль мають зайняти питання поведження з ТПВ та озеленення міста.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
А.3.2. Екологічна освіта та виховання населення	<ul style="list-style-type: none"> - Системне впровадження та використання зовнішньої соціальної екологічної реклами. - Організація просвітницької роботи в межах місцевого навчального компоненту. - Організація та проведення громадських акцій щодо захисту довкілля.

Очікувані результати:

- підвищено рівень екологічної свідомості молоді (моніторинг через опитування);
- збільшено на 10% кількість громадських акцій екологічного спрямування.

Відповідальний: управління освіти міської ради, управління економіки міської ради.

Термін виконання: 2019 – 2027 рр.

5.2. Напрямок розвитку В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу

Економіка міста у найближчій перспективі є сталою з високим ступенем стабільності через наявність великих енергетичних підприємств, ринок збуту для яких є прогнозованим та передбачуваним. Оскільки термін дії енергоблоків добігає завершення, значною можливістю для забезпечення сталості міста буде будівництво двох нових енергоблоків АЕС. Особливості структури економіки зумовлюють потребу диверсифікувати економіку міста, зокрема її енергетичний сектор, для забезпечення сталості розвитку у майбутньому. Крім того, можливості розміщувати на території міста енергоємні виробництва, наявність вільних потужностей у промисловій зоні створює умови для розміщення підприємств з високою інноваційною складовою.

Високий рівень техногенного навантаження обумовлює структуру майбутніх виробництв (послуг) як таких, що не збільшуватимуть техногенного й антропогенного навантаження на міське середовище. Важливою умовою для розвитку міста може бути подальший розвиток логістичної інфраструктури.

SWOT – аналіз за напрямом В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу

Внутрішні чинники: сильні та слабкі сторони	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> Високий платоспроможний попит мешканців на послуги та товари Вищий, ніж в середньому по Україні, рівень середньої заробітної плати Функціонує АМЕР Високий рівень освіти населення Багато вільних сегментів для ведення бізнесу, зокрема у сфері послуг Наявність вільних, забезпечених інфраструктурою, земель і виробничих площ у промисловій зоні (браунфілдів) та в зоні цивільної забудови Високий рівень забезпеченості енергетичними ресурсами та потужна система енергомереж Значні обсяги виробництва сільськогосподарської сировини для переробки навколо міста (30 - 35 км) Забезпеченість водними ресурсами в обсягах, достатніх для функціонування виробничої сфери Низький рівень конкуренції 	<ul style="list-style-type: none"> Відсутність підприємницьких традицій Складнощі з виділенням земельних ділянок під забудову Незначна кількість вільних приміщень в центральній частині міста Проблеми з підключення нових об'єктів до мереж електропостачання (на рівні області) Монопрофільність економіки міста Недостатня ефективність природоохоронних заходів промислових підприємств Відсутній первинний ринок житла Незадовільний стан водо- і тепломереж Незначний досвід співпраці органів місцевого самоврядування та бізнесу
Зовнішні чинники: сприятливі можливості і загрози	
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> Розвиток конференційного, наукового туризму в країні Розширення меж територіальної громади в процесі децентралізації Підвищення конкурентоспроможності регіону через розвиток підприємств з переробки сільгосппродукції та логістики Розвиток логістичної інфраструктури 	<ul style="list-style-type: none"> Термін дії енергоблоків електростанції добігає завершення Погіршення загальної економічної ситуації у країні

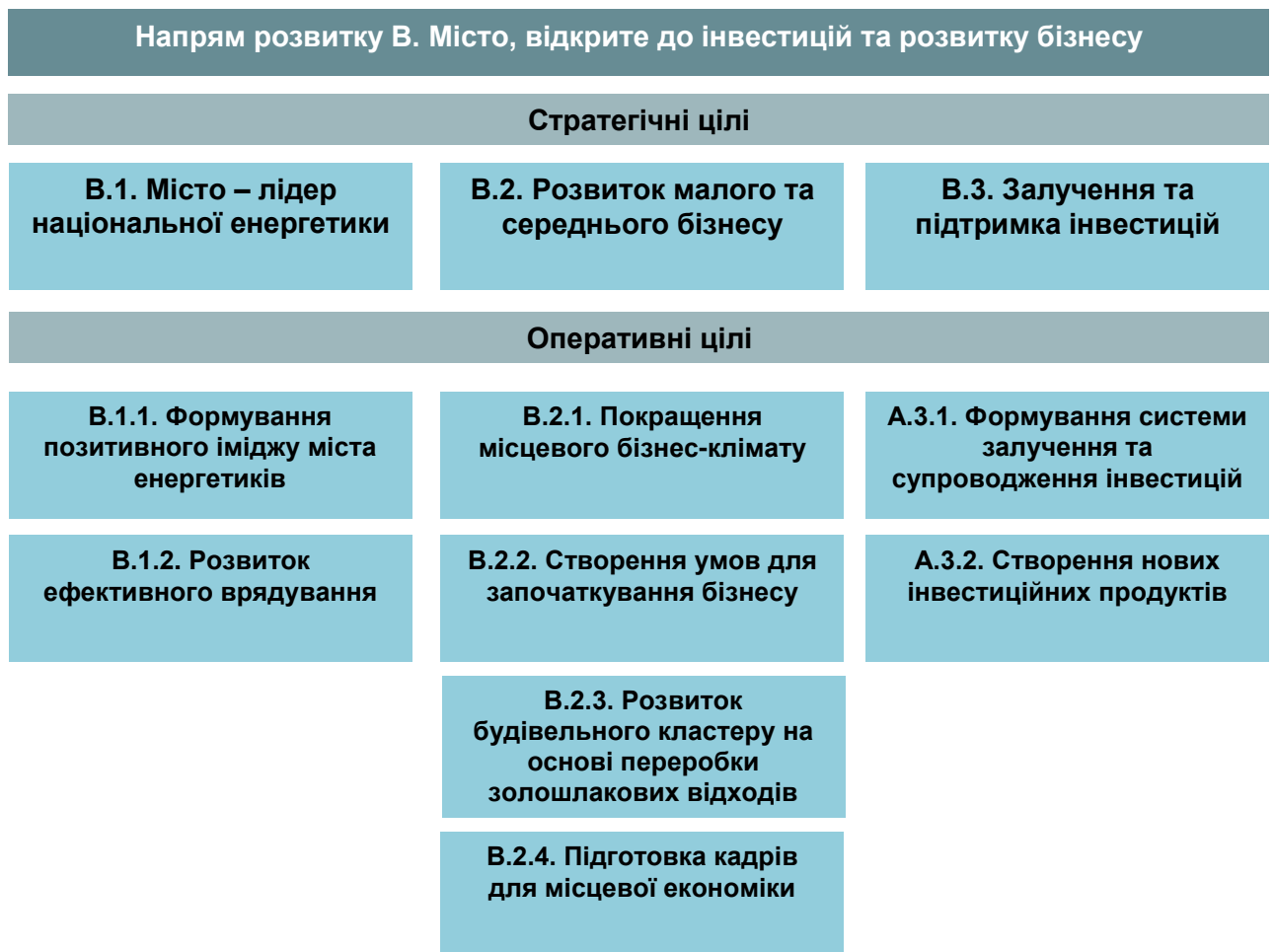
Основні проблеми у сфері розвитку бізнесу і залучення інвестицій:

- техногенне навантаження робить територію міста малопривабливою для інших видів

бізнесу;

- відсутність будь-яких преференцій для бізнесу в зоні дії атомної станції;
- відсутня практика системної роботи зі збереження бізнесу та розвитку інфраструктури підтримки бізнесу;
- не створено систему залучення і супроводження інвестицій та недостатня промоція міста;
- недостатня якість і велика кількість дозвільних процедур;
- місцевий малий та середній бізнес не відчуває підтримки та заохочення з боку місцевої влади;
- низький рівень прозорості дій органів місцевого самоврядування, на думку підприємців, гальмує розвиток бізнесу.

Напрямок В. – схема стратегічних і оперативних цілей

Розвиток малого та середнього бізнесу забезпечуватиметься через:

- підвищення якості адміністративних послуг, дозвільних процедур;
- створення системи супроводження інвестиційних процесів;
- інституційне забезпечення розвитку бізнесу через створення бізнес-інкубатора, центру надання послуг для бізнесу;
- створення зон покращеного ведення бізнесу в центральній частині міста та в районі автовокзалу;
- забезпечення стабільної та системної промоції міста.

Об'єднання зусиль влади, громади та бізнесу для спільного планування економічного розвитку значно покращить бізнес-клімат та забезпечить інвесторів необхідною інформацією про галузі та сфери для ефективного інвестування, сприятиме системності та послідовності дій для економічного зростання.

Стратегічна ціль В.1. Місто – лідер національної енергетики

Такі міста як Енергодар маловідомі або відомі як центри розміщення небезпечних об'єктів. Створення нового іміджу міста – як науково-дослідного центру, центру інноваційних підприємств та інноваційного управління, сприятиме залученню нових мешканців та бізнесів. Планується покращити імідж міста через впровадження планованої маркетингової діяльності, організацію співпраці органів місцевого самоврядування та діючих підприємств в сфері промоції міста як території інноваційних технологій. Передбачається здійснити підготовку та просування маркетингових продуктів промоції міста, сформувати майданчики для будівництва нового житла, розвитку нових підприємств, реалізації стартапів.

Важливою складовою покращення іміджу буде впровадження сучасних управлінських технологій, демонстрація відкритості влади, її ефективності та прозорості. Інформаційні можливості міста, рівень культури громади дозволяють впроваджувати сучасні управлінські технології.

Оперативна ціль В.1.1. Формування позитивного іміджу міста енергетиків

Планується формування позитивного іміджу міста через підготовку та поширення інформаційних продуктів про нього переважно інвестиційного, інноваційного (в сфері управління) характеру. Через залучення молоді буде забезпечено активне поширення позитивної інформації про місто.

Також є нагальна потреба лобювання інтересів міста на рівні центральних органів влади, технічного супроводження законопроектів та нормативно-правових актів з метою забезпечення виконання державних програм щодо підтримки атомної енергетики. Упродовж розвитку міста як центру енергетики державного значення, саме на державному рівні було ухвалено низку нормативно-правових актів, які забезпечують соціальні права мешканців таких міст. В умовах, що склалися, потрібно домогтися іншого рівня державної уваги до міст-енергетичних центрів. Створення системи лобювання інтересів підприємств та мешканців міста забезпечуватиметься через ініціювання в межах Асоціації міст України групи «Міста-енергетики», формування системи лобювання інтересів міста на державному рівні.

Можливістю до підвищення конкурентоспроможності міста може бути будівництво мосту через Каховське водосховище. Це потрібно також з міркувань підвищення безпеки мешканців. Такий проект передбачено генеральною схемою планування розвитку України. Лобювання цього проекту буде складовою підвищення конкурентоспроможності міста. Важливим є підвищення публічності міста, формування інформаційних приводів, таких як щорічні форуми міст-енергетиків, науково-практичні конференції тощо.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
В.1.1. Формування позитивного іміджу міста енергетиків	<ul style="list-style-type: none"> - Впровадження ефективної системи маркетингу та брендингу міста. - Організація взаємодії із загальноукраїнськими, міжнародними організаціями та групами міст – енергетичних центрів. - Проведення щорічного форуму міст-енергетиків. - Забезпечення розвитку конференційного туризму. - Лобювання інтересів міст-енергетиків, підготовка та просування нормативно-правових актів для забезпечення розвитку соціальної сфери міста енергетиків.

Очікувані результати:

- створено ефективну систему маркетингу та брендингу міста;
- сформовано позитивний імідж міста.

Відповідальний: управління економіки міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2027 рр.

Оперативна ціль В.1.2. Розвиток ефективного врядування

Енергодар декларує зайняття лідерських позицій щодо впровадження сучасних моделей управління, рівня відкритості та партнерства. Керівництво містом багато що зробило для формування іміджу як центру управлінських технологій. Однак, є потреба розширювати спектр інновацій у сфері управління містом шляхом подальшого забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування, усіх сфер надання послуг, формування прозорої та ефективної моделі місцевого самоврядування.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
В.3.4. Розвиток ефективного врядування	<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток моделі «Відкрите місто» - Підвищення ефективності управління майном територіальної громади. - Покращення діяльності Центру надання адміністративних послуг. - Розширення мережі он-лайн послуг. - Забезпечення прозорості використання бюджетних коштів

Очікувані результати:

- рівень задоволеності городян діяльністю органів місцевого самоврядування на 30% вищий від стартового.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради, ЦНАП, Агенція місцевого розвитку.

Термін виконання: 2017 – 2021 рр.

Стратегічна ціль В.2. Розвиток малого та середнього бізнесу

Монопрофільність міста забезпечує високий, стабільний рівень зайнятості населення, високу якість робочої сили. Однак така структура економіки створює певні ризики в сенсі відсутності інших видів зайнятості, що спричиняє відтік молоді з міста, змушує розвиток сфери надання послуг. Підвищення конкурентоспроможності економіки міста через створення умов для розвитку інших економічних видів діяльності, розширення спектру можливої зайнятості та навчання є основою підвищення конкурентоспроможності та диверсифікації економіки, яка буде досягатися завдяки найширшому використанню вільних територій промислової зони, в достатній мірі забезпеченої інфраструктурними мережами, а також через розвиток на території міста зон покращеного ведення бізнесу. Монопрофільність економіки є причиною низького рівня розвитку культури підприємництва на території міста, що слід компенсувати через розвиток підтримуючої інфраструктури для малого та середнього бізнесу.

Оперативна ціль В.2.1. Покращення місцевого бізнес-клімату

В силу особливостей структури економіки міста є потреба розвивати культуру малого та середнього підприємництва в міському середовищі, спростити та покращити міське регуляторне середовище, розвивати інфраструктуру для розвитку бізнесу, створити умови для спільної діяльності органів місцевого самоврядування та бізнесу для розвитку важливого для громади спектру послуг.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
В.2.1. Покращення місцевого бізнес-клімату	<ul style="list-style-type: none"> - Лобіювання інтересів підприємництва міста на рівні центральних органів влади. - Покращення місцевого регуляторного середовища. - Удосконалення роботи ЦНАП. - Створення Центру надання послуг для бізнесу.

	<ul style="list-style-type: none"> - Фінансово-кредитна підтримка малого та середнього бізнесу. - Створення зон покращеного ведення бізнесу (район палацу культури «Сучасник», автовокзалу). - Розвиток набережної як зони для ведення бізнесу.
--	--

Очікувані результати:

- створена та діє система підтримки малого та середнього бізнесу.
- впроваджено практику спільної діяльності міської влади та бізнесу для реалізації проектів співпраці.

Відповідальний: управління економіки міської ради, управління містобудування та архітектури міської ради, ЦНАП, Агенція місцевого розвитку.

Термін виконання: 2018 – 2020 рр.

Оперативна ціль В.2.2. Створення умов для започаткування бізнесу

Створення можливостей для молоді в реалізації підприємницьких ініціатив пропонується розвивати через організацію молодіжного бізнес-інкубатора на базі місцевого вищого навчального закладу. Планується реалізувати нові проекти у сфері залучення молоді до бізнесу, залучивши кошти донорських організацій та міської ради.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
В.2.2. Створення умов для започаткування бізнесу	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення навчання для підприємців-початківців. - Створення Центру стартапів та молодіжного бізнес-інкубатору.

Очікувані результати:

- створено Центр стартапів, молодіжний бізнес-інкубатор;
- зайнятість для молоді в альтернативних галузях економіки зростає на 10%.

Відповідальний: управління економіки міської ради.

Термін виконання: 2018 – 2019 рр.

Оперативна ціль В.2.3. Розвиток будівельного кластеру на основі переробки золошлакових відходів

Одним з важливих елементів скорочення техногенного навантаження на довкілля міста є скорочення обсягів продуктів згоряння Запорізької ТЕС через запровадження систем переробки промислових відходів. Місто створить умови для реалізації проектів з переробки промислових відходів, визначивши в промисловій зоні території для розвитку підприємств з виготовлення будівельних матеріалів. Компанія ДТЕК, як соціально відповідальне підприємство, розробляє план впровадження технологій, які створюватимуть умови для використання золошлакових відходів у виробництві.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
В.2.3. Розвиток будівельного кластеру на основі переробки золошлакових відходів	<ul style="list-style-type: none"> - Нормативно-правове забезпечення вимог щодо утилізації на території міста промислових відходів компанії ДТЕК. - Формування кластеру підприємств з виробництва будівельних матеріалів. - Підготовка майданчика в промисловій зоні для будівництва переробного підприємства. - Організація переробки золошлакових відходів на основі чистих технологій.

Очікувані результати:

- зниження техногенного навантаження на природне середовище;
- розвиток нових кластерів економіки.

Відповідальний: управління економіки міської ради, управління містобудування та архітектури міської ради, компанія ДТЕК.

Термін виконання: 2018 – 2022 рр.

Оперативна ціль В.2.4. Підготовка кадрів для місцевої економіки

Упродовж наступних десяти років розбудовуватиметься система професійної освіти для потреб місцевої економіки для забезпечення сталості населення та задоволення місцевого бізнесу в підготовлених та професійних кадрах. Підготовка відповідних проектів вимагатиме пошуку партнерів серед навчальних закладів області, готових долучитися до їх реалізації.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
В.2.4. Підготовка кадрів для місцевої економіки	<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток професійної освіти (ПТНЗ). - Відкриття філій вищих навчальних закладів для потреб регіональної економіки. - Створення системи перепідготовки кадрів, зокрема робітничих професій. - Проведення навчання для представників бізнесу.

Очікувані результати:

- на території міста створено систему з підготовки кадрів для місцевої економіки.

Відповідальний: управління освіти міської ради, Енергодарський інститут державного та муніципального управління.

Термін виконання: до 2026 р.

Стратегічна ціль В.3. Залучення та підтримка інвестицій

Місто потребує розвитку механізмів залучення та підтримки інвестицій як зовнішніх, так і внутрішніх, включаючи інвестиції мешканців міста. Однак високий рівень техногенного навантаження обмежує напрямки можливого інвестування. Об'єктивно це можуть бути сфери високоточного, наукоємного виробництва, заснованого на замкнених циклах виробництва незалежно від напрямків реалізації. Такий вибірковий підхід до визначення потрібних для міста інвесторів, напрямів і сфер інвестування вимагає наявності відповідного пакету місцевих нормативних актів, які визначають вимоги до інвестора та умови інвестування.

Подальша диверсифікація економіки міста зможе забезпечуватися через розвиток логістичної інфраструктури, насамперед – будівництва мостового переходу через Каховське водосховище.

Оперативна ціль В.3.1. Формування системи залучення та супроводження інвестицій

Систему підтримки інвестиційних процесів передбачається розробити та реалізувати через Агенцію місцевого розвитку. Буде розроблено низку місцевих нормативних актів, які регламентуватимуть інвестування в економіку, інфраструктуру та соціальну сферу міста. Основною метою розробки відповідних документів є недопущення підвищення техногенного навантаження на територію. Передбачається створення умов для підготовки та візуалізації, нормативного забезпечення інвестиційних площадок як під розвиток виробничих підприємств так і для будівництва нового житла. Важливу роль у формуванні виваженої інвестиційної політики міста відіграватиме розробка відповідних документів для створення агро-індустріального та промислового парків.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
-------------------------------	---

В.3.1. Формування системи залучення та супроводження інвестицій	<ul style="list-style-type: none"> - Удосконалення / розробка нормативної бази для інвестування. - Створення Центру підтримки інвестицій на базі АМР. - Розробка Путівника інвестора, Положення про інвестування. - Виділення та оформлення інвестиційних майданчиків в промисловій зоні та на території міста. - Створення умов для розвитку ринку житла у місті.
---	---

Очікувані результати:

- зростання обсягів капіталовкладень у галузі, відмінні від енергетичної, на 5% щороку по відношенню до середнього показника по країні.

Відповідальний: управління економіки міської ради, управління містобудування та архітектури міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2023 рр.

Оперативна ціль В.3.2. Створення нових інвестиційних продуктів

Місто зацікавлене у створенні робочих місць поза енергетичною галуззю. Наявні вільні площі в промисловій зоні дають змогу підготувати та реалізувати інвестиційні проекти за умов подальшого розвитку інфраструктури промислової зони міста.

Проекти можуть реалізовуватися в галузях, які не мають прямого стосунку до енергетики та не збільшують шкідливий вплив на довкілля. Однак, можуть бути представлені галузями, для яких наявність великого обсягу енергоносіїв є сприятливим фактором.

Оскільки Енергодар знаходиться в центрі великого сільськогосподарського району, є можливість та потреба розвинути підприємства з переробки сільгосппродукції та логістики для сільськогосподарського сектору.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
В.3.2. Створення нових інвестиційних продуктів	<ul style="list-style-type: none"> - Створення та розвиток агро-індустріального парку. - Створення промислового бізнес-інкубатора. - Формування інвестиційних майданчиків для розвитку логістичних парків.

Очікувані результати:

- створення нових робочих місць в галузях, відмінних від енергетики, не менше 7%.

Відповідальний: управління економіки міської ради, управління містобудування та архітектури міської ради.

Термін виконання: 2019 – 2027 рр.

5.3. Напрямок розвитку С. Місто, комфортне та зручне для проживання

Забезпечення мешканців комфортними для проживання умовами в місті передбачає здійснення комплексу заходів щодо ефективного використання ресурсів громади, реформування житлово-комунального господарства, вдосконалення систем інженерних мереж за рахунок технічного переоснащення та запровадження нових технологій, оптимізації витрат і втрат енергетичних і матеріальних ресурсів, забезпечення якісного стану логістичної інфраструктури, підвищення рівня загальної безпеки усієї території міста.

SWOT – аналіз за напрямом С. Місто, комфортне та зручне для проживання

Внутрішні чинники: сильні та слабкі сторони	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Діє комунальне підприємство, яке готове працювати над покращенням послуг • Унікальний ландшафт, лісові масиви • Системи теплопостачання у відносно задовільному стані • Дешева енергія для обігріву квартир • Постійність послуг • Достатньо кваліфікований персонал міських служб • Наявність приватних компаній, які інвестують у розвиток міста на засадах корпоративно-соціального партнерства • Забезпеченість водними ресурсами в обсягах, достатніх для забезпечення потреб населення • Вищий від середнього по країні рівень середньої заробітної плати • Сучасна матеріальна база закладів освіти • Розвинена мережа дитячих шкіл мистецтв, спортивних закладів • Наявність культурних, спортивних традицій, які підвищують привабливість міста 	<ul style="list-style-type: none"> • Монополізм у сфері ЖКГ • Система життєзабезпечення зношується і вимагатиме значних капіталовкладень • Зниження якості комунальних послуг через технологічне старіння мереж • Незавершений процес передачі електромереж міста у комунальну власність • Незадовільний стан транспортної інфраструктури міста • Система теплопостачання міста розрахована на дешеві, доступні енергоносії, збудована без вимог енергозбереження • Відсутні засоби обліку у ЖКГ • Відсутність досвіду комунальних служб контактування зі споживачами • Відсутній первинний ринок житла • Високий рівень онкологічних захворювань, наркоманії • Незначний досвід співпраці органів місцевого самоврядування та громади
Зовнішні чинники: сприятливі можливості і загрози	
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> • Запровадження стимулів до створення ОСББ • Створення умов для власників квартир інвестувати у власне житло • Зниження тарифів на тепло через використання дешевого тепла АЕС • Розвиток Енергодара як національного центру енергетики 	<ul style="list-style-type: none"> • Популістське зниження тарифів, що може стати причиною банкрутства комунальних підприємств • Технологічний обвал у наданні комунальних послуг через нехтування впровадженням енергозберігаючих технологій

Розрахована на дешеві енергоносії домінуючих в місті підприємств система теплопостачання вимагає модернізації. Усю сферу житлово-комунальних послуг має бути переорієнтовано на ринкові умови. Необхідно розробити та реалізувати нову концепцію надання житлово-комунальних послуг з урахуванням реалій результатів приватизації житла, змін чинного законодавства.

Соціальна інфраструктура міста вимагає удосконалення та зміни концепції розвитку через демографічні зміни та орієнтацію економіки на розвиток сегментів бізнесу поза межами енергетики.

Система освіти вимагає повноцінної розбудови шкільних округів, доповнення ланками професійної освіти.

Система охорони здоров'я потребує розвитку альтернативних інституцій надання послуг та впровадження страхової медицини.

Основні проблеми у сфері життєзабезпечення міста і надання публічних послуг:

- проведені дослідження громадської думки і очікувань мешканців свідчать про високий рівень тривожності населення міста та наявність потреби у підвищенні рівня безпеки містян;
- уся інфраструктура міста збудована більше 35 років тому, що передбачатиме необхідність у найближчий час замінити основну частину інженерних комунікацій і мереж.
- стан вуличного господарства не відповідає прийнятому Генеральному плану міста;
- незадовільний стан дорожньої мережі міста;
- рівень системи освіти не достатній для підготовки кадрів для інноваційних галузей виробництва;
- система охорони здоров'я є безальтернативною, незважаючи на впровадження найбільшими роботодавцями страхування працівників;
- в силу структури економіки відсутня практика впровадження енергозбереження як на виробничих підприємствах, так і у житлово-комунальному господарстві;
- низький рівень впровадження інноваційного муніципального управління.
- низький рівень активності мешканців, зокрема місцевих громадських організацій та недостатня їх участь в управлінні містом.

Всебічно розвинута та стабільно працююча комунальна інфраструктура має безпосередній вплив не тільки на якість життя населення міста, але й необхідна для розвитку бізнесу.

Комунальна інфраструктура, яка включає системи водопостачання та водовідведення, каналізування, енерго-, тепло- і газопостачання, автошляхи, надання спеціалізованих та інших послуг, вимагає суттєвого покращення та значних інвестицій, нових підходів до реформування комунального господарства через органи самоорганізації населення, досягнення вищого рівня організаційного менеджменту з боку влади.

Для цього також необхідно активно працювати в напрямку ефективного впровадження енергозберігаючих технологій, залучення в цю галузь інвестицій і кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги та донорських організацій.

Формування прозорої та ефективної моделі місцевого управління: «Прозоре місто» сприятиме загальному оздоровленню економічної та соціальної ситуації, долатиме громадську пасивність.

Покращення стану міського середовища відбуватиметься в парадигмі забезпечення сталого розвитку.

Враховуючи інтелектуальні запити громади, процес будуватиметься на інноваціях в сфері розвитку міського простору, міської інфраструктури та соціуму загалом, що відобразатиметься трьома стратегічними цілями.

Напрямок С. – схема стратегічних і оперативних цілей

Напрямок розвитку С. Місто, комфортне та зручне для проживання		
Стратегічні цілі		
С.1. Привабливе, сучасне, безпечне міське середовище	С.2. Ресурсоефективна та сучасна система життєзабезпечення міста	С.3. Якісні соціальні послуги
Оперативні цілі		
С.1.1. Підвищення рівня безпеки у місті	С.2.1. Модернізація інженерної інфраструктури міста	С.3.1. Покращення якості освітніх послуг
С.1.2. Реконструкція транспортної мережі міста	С.2.2. Підвищення якості послуг з обслуговування житла	С.3.2. Розвиток системи охорони здоров'я
С.1.3. Покращення умов для змістовного відпочинку і дозвілля	С.2.3. Впровадження комплексної системи енергозбереження	С.3.3. Розширення участі громадян в управлінні містом
С.1.4. Створення цивілізованих умов для тварин		

Стратегічна ціль С.1. Привабливе, сучасне, безпечне міське середовище

Відповідно до оновленого Генерального плану розвитку міста планується підвищити комфорт та рівень безпеки міського середовища та громадських закладів. Передбачено покращити стан інфраструктури міста з урахуванням потреб сучасності, зокрема привести у відповідність з вимогами сучасності вулиці і дороги міста, забезпечити їх належне освітлення в режимі енергозбереження, організувати місця для паркування та зручні зупинки громадського транспорту. Територія міста буде насичена місцями для занять спортом та умовами для змістовного та активного відпочинку. Враховуючи багатозмінний режим роботи для значної кількості громадян передбачається облаштувати усе необхідне як найближче до місць проживання.

Оперативна ціль С.1.1. Підвищення рівня безпеки у місті

Ритм життя міста вимагає забезпечення постійного освітлення території та забезпечення відеоспостереження на магістральних вулицях та у промисловій зоні. Технічні можливості та енергетичні потужності створюють умови для забезпечення таких потреб. Досягнення оперативної цілі забезпечуватиметься із залученням на партнерських засадах підприємств, установ міста. Реалізація спільних завдань і проектів забезпечить створення безпечного середовища на території міста, у першу чергу в громадських місцях та закладах освіти.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
С.1.1. Підвищення рівня	- Впровадження системи відеоспостереження.

безпеки у місті	- Впровадження системи охорони в закладах освіти міста.
-----------------	---

Очікувані результати:

- забезпечено відеоспостереження в місцях відпочинку, на основних магістральних вулиця міста;
- забезпечено належний рівень безпеки у закладах освіти.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради, сектор взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи міської ради, управління освіти міської ради
Термін виконання: 2017 – 2019 рр.

Оперативна ціль С.1.2. Реконструкція транспортної мережі міста

Аварійний стан системи зливової каналізації міста, зумовлений збільшенням транспортного навантаження та пасажиропотоком, недосконалою внутрішньою вулично-дорожньою мережею міста з тупиковим характером вулиць та значною протяжністю об'їзних шляхів, потребують оновлення та модернізації відповідно до вимог сучасності. Планується забезпечити умови для безпеки пішоходів, організації безпечного руху на дорогах міста, зручного паркування автомобілів.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
С.1.2. Реконструкція транспортної мережі міста	<ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція вул.Української та вул.Молодіжної. - Облаштування перехресть вулиць з врахуванням сучасних вимог щодо пересування людей з обмеженими можливостями. - Встановлення сучасних зупинок громадського транспорту. - Влаштування знаків маршрутного орієнтування. - Продовження пр.Будівельників до вул.Скіфської. - Модернізація системи зливної каналізації міста. - Розширення зон для тимчасового паркування автотранспорту. - Реконструкція дорожнього покриття вулиць міста з влаштуванням сучасних пішохідних переходів. - Заміна асфальтового (бетонного) покриття внутрішньо-квартальних доріг на тротуарну плитку з одночасним створенням місць для тимчасового паркування автотранспорту. - Розробка детального плану благоустрою території вул.Енергодарське шосе від межового знаку.

Очікувані результати:

- зменшено рівень транспортного навантаження;
- вулиці міста пристосовані до сучасних вимог;
- забезпечено безаварійну роботу зливної каналізації.

Відповідальний: управління містобудування та архітектури міської ради, управління комунальної власності міської ради.
Термін виконання: 2017 – 2027 рр.

Оперативна ціль С.1.3. Покращення умов для змістовного відпочинку і дозвілля

Усі визначені рекреаційні зони на території міста мають бути добре пристосовані для змістовного відпочинку городян та гостей, включаючи міські парки та стадіон. Пристосовані для відпочинку та занять спортом мають бути не лише спеціалізовані заклади, але й кожен двір, прибудинкова територія. До визначення дизайну громадських об'єктів буде залучено громаду. На базі навчальних закладів для мешканців мікрорайонів буде організовано конкурси ескізів з організації міського простору.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
С.1.3. Покращення умов для змістовного відпочинку	<ul style="list-style-type: none"> - Розвиток парку культури та відпочинку. - Реконструкція міського стадіону «Старт». - Розвиток міських рекреаційних зон. - Благоустрій внутрішньоквартальних територій.

Очікувані результати:

- маємо сучасний міський парк культури та відпочинку, як територію для змістовного відпочинку та розваг;
- покращено умови для учбово-тренувальних навчань, спортивних змагань;
- збільшено кількість зелених насаджень загального користування завдяки «зеленому будівництву».

Відповідальний: управління містобудування та архітектури міської ради, управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2020рр.

Оперативна ціль С.1.4. Створення цивілізованих умов для тварин

Сусідство зі значними лісовими масивами, значна площа паркових зон призводять до концентрації на території міста значної кількості бездомних тварин. В місті мають бути створені цивілізовані умови для співіснування тварин, впроваджено контроль за їх чисельністю, створено умови для їх безпечного перебування на території міста. Планується створити службу з питань реєстрації тварин, притулок для безпритульних тварин, забезпечення функціонування місць та зон для виходу домашніх тварин, стерилізація безпритульних тварин.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
С.1.4. Створення цивілізованих умов для тварин	<ul style="list-style-type: none"> - Створення служби реєстрації тварин. - Створення притулку для тварин. - Покращення організації ветеринарного обслуговування тварин. - Організація місць виходу тварин.

Очікувані результати:

- створено притулок для тварин та службу реєстрації;
- організовано місця для виходу тварин;
- поліпшено епізоотичний, санітарно-епідемічний, екологічний стан міста.

Відповідальний: управління комунальної власності, відділ охорони здоров'я міської ради.

Термін виконання: 2018 - 2019рр.

Стратегічна ціль С.2. Ресурсоефективна та сучасна система життєзабезпечення міста

У стратегічній перспективі передбачається збереження комунальної власності на усі підприємства, що надають послуги централізованого водопостачання, водовідведення і тепlopостачання, які є природними монополіями. Усі ці підприємства потребують значних капіталовкладень у заміну і розширення існуючих мереж та модернізацію обладнання.

Ринок послуг формуватиметься у сфері переробки ТПВ, обслуговування житла, прибирання території міста. Важливою складовою розвитку міського господарства є впровадження енергозберігаючих технологій. У першу чергу це стосуватиметься закладів освіти, оскільки саме ця сфера представлена значною кількістю об'єктів, доступна для вивчення отриманого досвіду та його мультиплікації.

Оперативна ціль С.2.1. Модернізація інженерної інфраструктури міста

Модернізація інфраструктури міста здійснюватиметься на основі провадження енергозберігаючих технологій з використанням продуктів та існуючих об'єктів електроенергетики. У сферах з обслуговування житла, вивезення та утилізації ТПВ поступово формуватимуться ринкові відносини.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
С.2.1. Модернізація інженерної інфраструктури міста	<ul style="list-style-type: none"> - Реконструкція мереж тепло-, водопостачання та водовідведення. - Організація безпечної експлуатації та оновлення ліфтового господарства міста. - Переведення теплопостачання мікрорайонів №1,2 та кварталу гуртожитків на теплопостачання від Запорізької АЕС. - Реконструкція теплотраси та будівництво нового теплового пункту в кварталі малоповерхової забудови по вул.Козацька — Молодіжна.

Очікувані результати:

- збереження 25% енергоносіїв, які використовуються для опалення житлового фонду та комунальних установ міста;
- забезпечено безпечну експлуатацію ліфтів;
- квартал малоповерхової забудови забезпечено надійним теплопостачанням.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради, управління містобудування та архітектури міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2025 рр.

Оперативна ціль С.2.2. Підвищення якості послуг з обслуговування житла

Розвиток ринку обслуговування житла формуватиметься на основі створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, що в свою чергу, є необхідною умовою розвитку конкурентного середовища. Чинні комунальні підприємства, а також нові відповідні суб'єкти господарювання можуть діяти на основі договорів з юридичними особами. Є небезпека збереження монопольного становища щодо надання послуг з обслуговування житла. Оскільки якість комунальних послуг в місті на 29% -39% вища, ніж переважно по країні, створення ОСББ гальмується природними причинами: немає гострої потреби щось міняти, відсутні, або майже відсутні зацікавлені особи, які могли б у такий спосіб забезпечувати собі зайнятність. Тому є потреба забезпечувати методичне та організаційне супроводження створення ОСББ. Планується виділяти кошти на капітальний ремонт будинків, які створили ОСББ, брати участь у державних програмах з енергозбереження.

<i>Оперативні цілі</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
С.2.2. Підвищення якості послуг з обслуговування житла	<ul style="list-style-type: none"> - Запровадження прозорого механізму входження компаній на ринок обслуговування житла. - Впровадження рейтингу якості надання послуг ЖКГ. - Розвиток ринку обслуговування житла. - Розробка механізмів підтримки створення ОСББ, зокрема через включення таких об'єднань до титульних списків.

Очікувані результати:

- 50% житлового фонду буде мати статус ОСББ до 2018 року;
- задоволеність рівнем послуг складатиме не менше 45%.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2027 рр.

Оперативна ціль С.2.3. Впровадження комплексної системи енергозбереження

Зменшення споживання енергії є найкращою раціональною реакцією на тенденції зростання цін на енергоносії в довготривалій перспективі. Раціональне використання енергії є ефективним способом підвищення надійності енергопостачання та зниження викидів парникових газів та інших забруднювачів у довкілля. Упродовж реалізації Стратегічного плану передбачається забезпечити заходами з енергозбереження навчальні заклади міста та об'єкти соціальної сфери.

В сфері житлово-комунального господарства пріоритетним завданням визначено проведення енергоаудиту житлових будинків, який дозволить виявити причини витоку, а також нераціонального витрачання теплової та електричної енергії. На основі отриманих в рамках енергоаудиту відомостей, буде проведено відповідний аналіз, за підсумками якого визначені першочергові заходи із впровадження енергозберігаючих технологій.

Оперативна ціль	Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів
С.2.3. Впровадження у місті комплексної системи енергозбереження	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення енергоаудиту житлових будинків. - Впровадження енергозберігаючих технологій у житловому господарстві міста. - Модернізація системи енергозабезпечення закладів шкільної, дошкільної освіти. - Впровадження енергозберігаючих технологій на об'єктах соціальної сфери.

Очікувані результати:

- скорочено енергоспоживання об'єктів соціальної сфери на 25%;
- проведено модернізацію системи енергозабезпечення усіх закладів шкільної, дошкільної освіти;
- впроваджено енергозберігаючі технології на об'єктах соціальної сфери та житловому господарстві.

Відповідальний: управління комунальної власності міської ради, управління освіти міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2027 рр.

Стратегічна ціль С.3. Якісні соціальні послуги

Система соціальних послуг міста включає освітні, медичні послуги, послуги у сфері культури, підтримку спортивної інфраструктури. Місто традиційно має високий рівень освіти громадян, високі культурні запити, відповідно, і високі вимоги до освіти дітей. Система освіти міста відповідатиме найвищим вимогам та стандартам для підвищення конкурентоздатності особистості на ринку праці, забезпечення енергетики висококваліфікованими кадрами на основі подальшої розбудови освітніх округів. Кожен освітній округ забезпечуватиме однакову доступність якісних навчальних послуг для усіх мешканців.

Важливою проблемою у місті є система надання медичних послуг. Підвищений рівень тривожності населення через дотичність більшості працюючих до атомної енергетики є причиною дуже високих вимог громади до якості медичних послуг, система надання яких вимагає реформування та зміни парадигми від лікування до профілактики.

Через підвищення середнього віку мешканців міста зростає потреба у залученні осіб старшого віку до соціальних процесів.

Оперативна ціль С.3.1. Покращення якості освітніх послуг

Забезпечення рівного доступу до якісної освіти для мешканців міста полягатиме в розвитку двох рівноцінних освітніх округів, які матимуть абсолютно рівні умови та доступність до

освітніх послуг. У місті розвиватиметься інклюзивна освіта, впроваджуватимуться принципи максимального залучення усіх ресурсів для навчання громадян.

<i>Оперативна ціль</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
С.3.1. Покращення якості освітніх послуг	<ul style="list-style-type: none"> - Створення освітнього округу «Перспектива». - Освіта для майбутніх енергетиків – 2. - Розширення інформаційного освітнього простору міста - електронна школа. - Запровадження інклюзивної освіти в освітній простір міста. - Покращення змістовного дозвілля в освітніх округах і організація позашкільної роботи. - Шкільне подвір'я – для змістовного відпочинку родини. - Забезпечення розвитку професійної освіти.

Очікувані результати:

- рівень задоволеності мешканців якістю освіти в місті – не менше 50%.

Відповідальний: управління освіти міської ради.

Термін виконання: 2018–2022 рр.

Оперативна ціль С.3.2. Розвиток системи охорони здоров'я

Особливістю міста є монополія медично-санітарної частини на надання медичних послуг. Осучасненню надання медичних послуг сприятиме більший доступ громадськості до інформації стосовно використання коштів на охорону здоров'я, покращення рівня підготовки персоналу, широке впровадження різноманітних програм профілактики захворювань.

<i>Оперативні цілі</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
С.3.2. Розвиток системи охорони здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> - Оновлення матеріальної бази відділень соціально-медичної реабілітації. - Інформатизація процесу надання медичних послуг. - Забезпечення розвитку медичного персоналу. - Впровадження концепції «здоров'я – через профілактику». - Придбання сучасного діагностичного обладнання. - Забезпечення якісного діагностування через застосування телемедицини. - Впровадження елементів медичного страхування.

Очікувані результати:

- рівень задоволеності медичними послугами складає не менше 50% (добре);
- зниження захворюваності мешканців міста на 5%.

Відповідальний: відділ охорони здоров'я міської ради.

Термін виконання: 2018 –2027 рр.

Оперативна ціль С.3.3. Розширення участі громадян в управлінні містом

Прозорість, партнерські стосунки з бізнесом та громадою – основні принципи сучасного управління містом. Демографічна ситуація в місті спонукає міську владу створювати умови для залучення до громадського життя осіб третього віку. Важливим напрямом розширення участі громадян в управлінні містом є розвиток організацій громадянського суспільства різного спрямування та запровадження інструментів відкритого демократичного врядування.

<i>Оперативні цілі</i>	<i>Оперативні завдання / Сфери реалізації проектів</i>
------------------------	--

С.3.3. Розширення участі громадян в управлінні містом	<ul style="list-style-type: none">- Запровадження партисипативного бюджетування.- Підтримка розвитку організацій громадянського суспільства.- Розвиток корпоративно-соціального партнерства.- Створення інституту третього віку.- Залучення громади до реалізації проектів і соціальних ініціатив.- Продовження реалізації проектів «Місто своїми руками».
---	---

Очікувані результати:

- створено інститут третього віку;
- щорічне організація та проведення конкурсу підтримки громадських ініціатив.

Відповідальний: Агенція місцевого розвитку, управління економіки міської ради, управління праці та соціального захисту населення міської ради.

Термін виконання: 2017 – 2027 рр.

6. Зв'язок Стратегічного плану розвитку міста зі Стратегією розвитку Запорізької області

Стратегія Запорізької області передбачає рівномірний розвиток усієї її території з урахуванням особливостей економічного та соціального розвитку існуючої мережі поселень. Оскільки Енергодар є одним з найбільших міст північно-західної частини Запорізької області, він і в подальшому розвиватиметься як лідер регіонального розвитку, стимулюючи до розвитку сусідні території через впровадження технологій зі створення на місцевому рівні доданої вартості від переробки сільгосппродукції, забезпечуватиме сталість розвитку території області в цілому.

Схема стратегічних цілей Стратегії розвитку Запорізької області

<i>Стратегічні цілі</i>	<i>Операційні цілі</i>
1. Запорізький край – регіон з високим рівнем та якістю життя населення	1.1. Підвищення адаптивності населення до потреб ринку праці
	1.2. Покращення стану здоров'я населення
	1.3. Удосконалення управління регіональним розвитком
	1.4. Забезпечення населення якісними житлово-комунальними послугами
2. Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою	2.1. Стимулювання залучення інвестицій
	2.2. Розвиток малого та середнього підприємництва
	2.3. Розвиток внутрішнього туризму
3. Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій	3.1. Збільшення доданої вартості сільськогосподарської продукції
	3.2. Підтримка зайнятості сільського населення
	3.3. Розвиток інфраструктури сільських територій
4. Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів	4.1. Енергоефективність та підтримка альтернативної енергетики
	4.2. Створення умов для поліпшення стану довкілля, розвиток природно-заповідної справи та екомережі

Структура Стратегії розвитку Запорізької області дещо відмінна від структури Стратегічного плану розвитку міста Енергодара. З іншого боку, напрями, стратегічні і оперативні цілі Стратегічного плану розвитку міста повністю відповідають цілям розвитку регіону.

Схема відповідності Стратегічних цілей Стратегії розвитку Запорізької області та міста Енергодара

Напрями і стратегічні цілі Стратегічного плану розвитку міста Енергодара до 2027 року	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Запорізької області на період до 2020 року			
	<i>Запорізький край:</i>			
	1. Регіон з високим рівнем та якістю життя населення	2. Інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою	3. Регіон розвинутих сільських територій	4. Регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів
Напрямок А. Місто, дружнє до довкілля				
А.1. Збереження і розвиток водних ресурсів				X
А.2. Зниження техногенного навантаження на довкілля				X
А.3. Підвищення екологічної відповідальності бізнесу і мешканців				X
Напрямок В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу				
В.1. Місто – лідер		X		

національної енергетики				
В.2. Розвиток малого та середнього бізнесу		X		
В.3. Залучення та підтримка інвестицій		X	X	
Напрямок С. Місто, комфортне та зручне для проживання				
С.1. Привабливе, сучасне, безпечне міське середовище	X			
С.2. Ресурсоефективна та сучасна система життєзабезпечення міста	X			
С.3. Якісні соціальні послуги	X			

7. Управління впровадженням Стратегічного плану

Першим кроком до виконання Стратегічного плану розвитку міста Енергодара є його громадське обговорення, а також розгляд і ухвалення міською радою. Забезпечення реалізації Стратегічного плану вимагає політичної волі до запровадження змін, залучення людських і фінансових ресурсів, необхідних для виконання всіх заходів і проектів, передбачених оперативними цілями Стратегічного плану.

Після ухвалення Стратегічного плану міською радою, документ має бути конкретизований в цільових і галузевих програмах розвитку міста. Діючі галузеві та наскрізні програми мають бути приведені у відповідність до Стратегічного плану розвитку міста. Стратегічні і оперативні цілі знайдуть своє відображення у проектах Плану реалізації Стратегічного плану, які включають конкретні заходи у формі Проектних карток. Вони міститимуть алгоритм виконання кожного проекту Стратегічного плану з зазначенням відповідальних, строків та джерел ресурсів для досягнення цілей.

Стратегічний план є документом, до якого зміни вносяться як через досягнення певних результатів, так і через суттєві зміни в економіці, державній політиці.

Для управління впровадженням Стратегічного плану створюється Комітет управління впровадженням (КУВ), до складу якого входять депутати міської ради, члени її виконавчого комітету, керівники підрозділів міської ради, представники бізнесу і громадськості міста. Члени КУВ і всі мешканці міста повинні стежити за тим, щоб Стратегічні та оперативні цілі плану залишалися доречними, актуальними та мали конкретні результати.

План реалізації Стратегічного плану розробляється визначеними структурними підрозділами міської ради, громадськими утвореннями, окремими громадянами та затверджується рішенням сесії міської ради. Виконавці та відповідальні за виконання проектів Плану реалізації визначаються КУВ та затверджуються розпорядженням міського голови.

Координацію діяльності структурних підрозділів виконкому міської ради, організацій-партнерів здійснює управління економіки міської ради, начальник якого звітує безпосередньо міському голові.

Внесення змін до Стратегічного плану здійснюється за процедурою перегляду місцевих нормативних актів. Звітування перед міською радою про виконання Стратегічного плану розвитку міста має здійснюватися не менше, ніж один раз на рік, згідно з індикаторами досягнення головних стратегічних і оперативних цілей.

Моніторинг впровадження Стратегічного плану розвитку міста

Стратегічний план має багаторівневу структуру. Досягнення результатів контролюватиметься на рівнях:

- виконання проектів;
- досягнення оперативних цілей;
- досягнення стратегічних цілей;
- просування за стратегічними напрямками.

Для забезпечення контролю за досягненням поставлених цілей визначено перелік показників – індикаторів. Індикаторами досягнення цілей і завдань Стратегічного плану є варіантні прогнозні величини, що відображають рух за обраними стратегічними напрямками. Моніторинг здійснюватиметься за кількісними та якісними показниками (індикаторами).

Система моніторингу виконання Стратегічного плану базується на індикаторах виконання проектів. На рівні напрямів, стратегічних цілей пропонується обмежена кількість зручних для вимірювання і контролю показників.

Показники оцінки реалізації Стратегічного плану
(Індикатори досягнення результату)

Очікувані результати (назва цілі, напрямку)	Індикатори досягнення очікуваних результатів	Відповідальні/виконавці за збір даних за індикатором
Напрямок розвитку А. Місто, дружнє до довкілля		
А. Місто, дружнє до довкілля	Відсоток населення міста, задоволеного станом довкілля	Управління економіки міської ради
А.1. Збереження і розвиток водних ресурсів	Темп зростання / зменшення площі зон санітарної охорони, %	Управління містобудування та архітектури міської ради
А.1.1. Збільшення видобутку якісної питної води	Обсяг видобутку питної води на одного мешканця, м ³	КП «Підприємство комунальної власності»
А.1.2. Очищення питної води від марганцю та заліза	Зменшення/збільшення у питній воді концентрації марганцю та заліза	КП «Підприємство комунальної власності»
А.2. Зниження техногенного навантаження на довкілля	Відношення витрат екофонду на заходи з техногенного навантаження до загального обсягу витрат екофонду, %	Управління економіки міської ради
А.2.1. Забезпечення екологічно доцільного управління ТПВ	Відношення розміщених твердих побутових відходів на полігоні до утворених, %	КП «Підприємство комунальної власності»
	Темп зростання / зменшення обсягів розміщених відходів на полігоні, %	КП «Підприємство комунальної власності»
А.2.2. Забезпечення безаварійного водовідведення	Відсоток зростання / зменшення використання рідкого хлору для знезараження стічних вод на об'єднаних очисних спорудах	КП «Підприємство комунальної власності»
А.2.3. Безпечна та облаштована набережна прогулянкового каналу	Відновлення системи інженерних комунікацій, %	КП «ЦД «Промінь»
А.2.4. Покращення стану повітряного басейну міста	Темп зростання / зменшення викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, %	Управління економіки міської ради
	Відсоток площі зелених насаджень до загальної площі міста	Управління комунальної власності міської ради
А.3. Підвищення екологічної відповідальності бізнесу і мешканців	Кількість звернень громадян щодо санітарного стану міста	Відділ по роботі зі зверненнями громадян
	Кількість реалізованих проєктів громадських ініціатив щодо покращення стану довкілля, одиниць	Управління економіки міської ради
А.3.1. Розвиток системи екологічного моніторингу та інформування громади	Відсоток громадян, задоволених повнотою та якістю інформації про стан довкілля	Управління економіки міської ради
А.3.2. Екологічна освіта та виховання населення	Відсоток мешканців, які протягом року брали участь у заходах екологічного спрямування	Управління економіки міської ради

Напрямок розвитку В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу		
В. Місто, відкрите до інвестицій та розвитку бізнесу	Відсоток фактично залучених інвестицій до загальних обсягів інвестиційних пропозицій у інвестиційних проектах	Управління економіки міської ради
В.1. Місто – лідер національної енергетики	Приріст / скорочення кількості наявного населення, осіб	Управління економіки міської ради
	Обсяг доходів міського бюджету у розрахунку на одиницю населення, грн.	Фінансове управління міської ради
В.1.1. Формування позитивного іміджу міста енергетиків	Позитивна присутність міста у національних ЗМІ	Відділ інформації та зв'язків з громадськістю апарату міської ради та її виконавчого комітету
В.1.2. Розвиток ефективного врядування	Рівень задоволеності громади діяльністю ОМС, %	Управління економіки міської ради
	Кількість адмінпослуг, які надаються в режимі он-лайн, одиниць	Центр надання адміністративних послуг міської ради
В.2. Розвиток малого та середнього бізнесу	Темп росту / скорочення кількості СПД (фізичних осіб-підприємців та малих підприємств), %	Управління економіки міської ради
В.2.1. Покращення місцевого бізнес-клімату	Темп зростання / зменшення обсягів продукції (робіт та послуг), виробленої суб'єктами малого підприємництва до загального обсягу продукції, %	Управління економіки міської ради
	Кількість представників бізнесу, які скористалися бізнес-послугами інституцій підтримки бізнесів	Управління економіки міської ради
В.2.2. Створення умов для започаткування бізнесу	Кількість розпочатих у місті «стартапів»	Управління економіки міської ради
В.2.3. Розвиток будівельного кластеру на основі переробки золошлакових відходів	Кількість підприємств, включених до будівельного кластеру, одиниць	Управління економіки міської ради
В.2.4. Підготовка кадрів для місцевої економіки	Кількість робочих місць, створених у сфері підготовки/перепідготовки кадрів	Управління освіти міської ради
В.3. Залучення та підтримка інвестицій	Коефіцієнт співвідношення обсягу інвестицій на одного мешканця у місті до середнього показника по Україні	Управління економіки міської ради
	Обсяг додаткового фінансування з позабюджетних джерел та бюджетів вищих рівнів, млн.грн.	Управління економіки міської ради
В.3.1. Формування системи залучення та супроводження інвестицій	Площа підготовлених промислових (інвестиційних) площадок / зон, га	Управління містобудування та архітектури міської ради
	Темп зростання / зменшення загальної площі житла, %	Управління економіки міської ради
В.3.2. Створення нових інвестиційних продуктів	Обсяг залучених інвестицій, тис.грн.	Управління економіки міської ради

Напрямок розвитку С. Місто, комфортне та зручне для проживання		
С. Місто, комфортне та зручне для проживання	Відсоток громадян, задоволених рівнем життя у місті	Управління економіки міської ради
С.1. Привабливе, сучасне, безпечне міське середовище	Рівень задоволеності громадян (%): - станом доріг; - безпекою життєдіяльності; - санітарним станом, - змістовним відпочинком	Управління економіки міської ради
С.1.1. Підвищення рівня безпеки у місті	Кількість зареєстрованих злочинів на 1000 мешканців, одиниць	Управління економіки міської ради
	Площа (кількість) місць громадського користування, забезпечених відеоспостереженням та системами швидкого реагування	Управління комунальної власності міської ради Управління освіти міської ради
С.1.2. Реконструкція транспортної мережі міста	Відсоток реконструйованих магістралей міста до загальної протяжності	Управління містобудування та архітектури міської ради
С.1.3. Покращення умов для змістовного відпочинку і дозвілля	Площа облаштованих зон відпочинку та дозвілля на одного мешканця, га	Управління комунальної власності міської ради
	Відсоток населення міста, яке займається фізичною культурою та спортом	Комітет фізичної культури та спорту міської ради
С.1.4. Створення цивілізованих умов для тварин	Кількість чіпованих/стерилізованих тварин, одиниць	Управління комунальної власності міської ради
	Кількість облаштованих місць для виходу домашніх тварин, одиниць	Управління комунальної власності міської ради
С.2. Ресурсоефективна та сучасна система життєзабезпечення міста	Відсоток громадян, задоволених якістю послуг ЖКГ	Управління економіки міської ради
С.2.1. Модернізація інженерної інфраструктури міста	Кількість звернень щодо якості надання житлово-комунальних послуг	Відділ по роботі зі зверненнями громадян
С.2.2. Підвищення якості послуг з обслуговування житла	Кількість суб'єктів господарювання, які надають послуги ЖКГ, у тому числі ОСББ	Управління комунальної власності міської ради
С.2.3. Впровадження комплексної системи енергозбереження	Рівень споживання енергоносіїв в розрахунку на метр квадратний площі закладів освіти, грн./м ²	Управління освіти міської ради
	Кількість реалізованих інвестиційних проектів з енергоефективності, одиниць	Управління економіки міської ради
С.3. Якісні соціальні послуги	Відсоток громадян, задоволених наданням послуг у сфері охорони здоров'я міста	Управління економіки міської ради
	Відсоток громадян, задоволених якістю та доступністю освіти	Управління економіки міської ради

С.3.1. Покращення якості освітніх послуг	Відношення кількості випускників, які вступили до вищих навчальних закладів I-IV ступенів акредитації до загальної кількості випускників, %	Управління освіти міської ради
	Частка навчальних приміщень загальноосвітніх закладів міста, які відповідають стандартам європейського рівня, %	Управління освіти міської ради
С.3.2. Розвиток системи охорони здоров'я	Рівень впровадження страхової медицини, %	Відділ охорони здоров'я міської ради
	Захворюваність населення у розрахунку на 1000 мешканців, випадків	Відділ охорони здоров'я міської ради
С.3.3. Розширення участі громадян в управлінні містом	Рівень активності громади у впровадженні громадських ініціатив, %	Управління економіки міської ради